

veto

nummer 14

4 januari 1999

Jaargang 25 - 1998-1999

algifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van
juni tot augustus)

Belgie-Belgique
P.B.
3000 Leuven 1
2/2817

**Stationswerken
zorgen voor
rampzalige toestand**

p. 4

**Nog meer werken:
kollektor Aquafin onderbreekt
Heverleese fietsroete**

p. 5

**Toneelhuis
geeft zich bloot
in Leuven**

p. 11

Leuvense Freinetschool sluit zich aan bij actie tegen asielbeleid

Appeltuin schudt onderwijsnetten wakker

Ieze week vangt De Appeltuin, de Freinetschool in de Wel-dadigheidstraat, een tiental asielzoekers op. Op deze manier beantwoordt ze de oproep van de Nationale Beweging voor de Regularisering van Mensen zonder Papieren. Deze beweging verzet zich door middel van acties tegen het Belgische asielbeleid en wil de scholen in hun acties betrekken. Tot nu toe is De Appeltuin de enige school in ons land die zich mee wil engageren.

Vorige week kondigde de Nationale Beweging voor de Regularisering van Mensen zonder Papieren aan dat ze haar acties in de Antwerpse kerken opschort. Gedurende twee maanden verbleven daar zeshonderd vluchtelingen in een aantal kerken. Dit wil evenwel niet zeggen dat de beweging haar acties volledig stopzet. Ten eerste riep zij de scholen — inclusief universiteiten — op om hun gebouwen ook ter beschikking te stellen van de vluchtelingen. Daarnaast diende

ze een verzoekschrift in bij Minister Van den Bossche (SP) om de zeshonderd asielzoekers die in de kerken verbleven een verblijfsvergunning te geven.

Van den Bossche's antwoord valt nog af te wachten, maar bepaalde scholen reageerden in ieder geval al wel op de oproep, hoewel zowel het gemeenschapsonderwijs als het katholieke onderwijs er niet veel voor voelen om voor een beperkte periode vluchtelingen op te vangen. De Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs (Argo) en de vertegenwoordigers van de katholieke scholen in de Guimardstraat vinden het hele idee praktisch onhaalbaar.

"Onzin", zegt Ronni Hermans, leerkracht in De Appeltuin en stuwende kracht achter de actie in De Appeltuin. "De meeste katholieke en gemeenschapsscholen hebben een veel betere infrastructuur dan wij, en wij kunnen die praktische problemen toch ook aan. De Argo, waar onze school ook toebehoort, mag dan tegen onze actie zijn, wij vinden dat we de pedagogische vrijheid hebben om op deze manier onze stem te laten horen in het debat rond het asielbeleid."

Lieflijke totjes als bovenstaand kunnen ook kinderen van studentes zijn. Een universitaire studie naar behoren afwerken en terwijl al eens een pampier vervangen of midden in de nacht wakkergehuuld worden, is alvast geen kinderspel. Vraag maar aan de studerende moeders van het middelpunt, op de pagina's acht en negen.
(foto Ivan Putt)

Driekoningen vinden geen fietsstal

Zondagavond leidde een ster de Driekoningen naar de fietsenstallingen aan het station van Leuven. Deze actie — 'Waar is mijn fiets-stal-ling?' gedoopt — ging uit van de Sociale Raad der Leuvense studenten (foto pagina zes). Het uitgedeelde pamflet werd mee ondertekend door de Bond voor Trein-, Tram- en Busgebruikers, de Fietsersbond Leuven en het Sociaal Centrum. In hun pamflet wijzen deze organisaties vooral de Stad Leuven en de NMBS met de vinger en noemen ze de toestand ronduit "schrijnend."

"De fiets is de koningin van de revolutie. Ze heeft remmen en kan niet achteruit". Dit citaat van Fidel Castro viel af te lezen op het spandoek dat de Sociale Raad (Sora) ontplooidde. Sora merkt op dat de werken aan het station het bestand fietsstallingen nog eens met duizend verminderd heeft, terwijl er daarvoor al te weinig waren, en dan nog meestal van een erbarmelijke kwaliteit. Het ontoereikende aantal fietsstallingen — nu zijn er nog tweeduizend vijfthonderd — noopt veel studenten ertoe hun fiets verkeerd te stallen. Iets wat de stationswerken hindert, waardoor de fietsen dan weer worden weggenomen. Het gebrek aan verlichting zorgt er nog eens mede voor dat het station de plaats met het hoogste diefstalrisiko in Leuven is.

Met haar initiatief eist Sora — de bevoegde geleding van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) — een onmiddellijke uitbreiding van het aantal en een verbetering van de kwaliteit van fietsenstallingen. Ze pleit ook voor een betere toegankelijkheid ervan, meer toezicht en een degelijke verlichting. Op langere termijn ijvert Sociale Raad vooral voor een geïntegreerd fietsbeleid in plaats van noodoplossingen, en voor de inplanting van fietsenstallingen op het stationsplein zelf, hoewel dat laatste nog niet is voorzien in het Bijzonder Plan van Aanleg.

Voor de gelegenheid hadden de Driekoningen zondag hun wierook en mirre thuisgelaten. In de plaats deelden ze naast klachtenbrieven, pamfletten uit tegen de stad Leuven en de NMBS — de herodotussen van dienst. De uitgedeelde klachtenbrieven konden door de passanten worden ingevuld en opgestuurd naar de NMBS. Hopelijk zorgen die brieven ervoor dat stad en spoorwegen op tijd de nodige initiatieven op de rails zetten.

(sb/bd)

De Appeltuin vangt van vijf tot acht januari een tiental vluchtelingen op in het oude conciërgebouw van de school, dat nu leegstaat. De actie gebeurt met de instemming van de ouders van de leerlingen, die zich sterk betrokken voelen bij de werking van de school, en tijdens de Kerstvakantie de lokalen voor de vluchtelingen ingericht hebben. Vier restaurants uit Leuven zorgen voor de maaltijden en er wordt

een klein kafeetje opengehouden, onder meer door de leerlingen. Ook de lesweek zal in het teken staan van de actie. De vluchtelingen komen namelijk in de klassen spreken. Belangrijk voor de school is dat de leerlingen naar het verhaal van de vluchtelingen luisteren en dat ze zo gevoelig worden gemaakt voor de problematiek.

Ronni Hermans benadrukt nog wel dat het om een symbolische actie gaat: "We bieden slechts onderdak aan een paar vluchtelingen en na acht januari moeten ze weer weg. Ook al is onze actie beperkt en symbolisch, het is tenminste een signaal naar de onderwijsnetten om het probleem ook aan te durven pakken."

Sofie Overstijns

GROEP T

INGENIEURS MET VISIE

TECHNOLOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vesalius • Vesaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groep@groep.be

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Reprogelden

Het artikel waarin wordt uitgelegd hoe men de repro-gelden zal innen (Veto 30, november 1998) heeft me er nog meer van overtuigd waarom ik, net zoals nogal wat collega's, niet aan dit systeem meedoe. Het draait immers weer allemaal om geld waar bij men een ingenieus systeem opstelt dat,

zonder enige nieuwe produktieve activiteit, een grote som geld laat sirkuleren, er en passant een flink deel van opstrijkt "voor werkingskosten", en het tenslotte in kleine porties over een groot aantal individuen verdeelt. Welk nut heeft dit voor onderwijs en onderzoek?

Ik stel dan ook voor dat de academische overheid op basis van Procite jaarlijks een berekening maakt van het aantal ge-

publiceerde pagina's (met inbegrip van boekbesprekingen) van onderzoekers die hun rechten niet via de Vereniging voor Edukatieve en Wetenschappelijke Auteurs willen laten gelden, en deze som vervolgens aftrekt van het bedrag dat de universiteit aan Reprobel zou moeten betalen. Het

uitgespaarde geld kan men dan weer in fotokopieerders investeren... En als studenten ook hun lange thesen laten meetellen, dan blijft het nogal misshien helemaal waar het hoort: bij onderwijs en wetenschap.

Prof. N. Standaert, Fakulteit Letteren

buitenbaan

Deze week niet in Veto:

Het eindejaarsverzichtoverzicht. • Eénakter. • Big Willy Style. • "Maar Willy, dat is toch allemaal zo erg niet, de SP zal dat allemaal schoon voor u betalen hoor." • "Och Fred, als ik u niet had, hé, dan moest ik aan Steve vragen dat hij mijn villa liet verkopen." • "Maar je kent ons toch, hé, gezwoeren kameraden." • "En 't is tijd dat dat hier gedaan is, hé Fred, in België." • "Ik weet wat u wil zeggen, Willy, we moeten ons Europees gaan verdedigen, de rangen sluiten, want ons Edith komt in de problemen." • "Goed gesproken, Fred, Belgische en Franse socialist, één strijd." • "Groot gelijk Willy, maar mondje toe hé, dat de buitenwacht het niet door heeft. Remember Renault." • "Ja Fred, 't is waar. Daar hebben we die arbeiders toch misschien een beetje teveel gekloot. Al een geluk dat wij hier in de SP geen ministers met een Renault hebben." • "Zeg Fred, hoe gaan we dat doen met Edith?" • "Om te beginnen schuiven we de schuld op Mangé en Wallyn. Die zijn dat geweest, nietwaar." • "Jammer dat Mangé zijn vrouw nu al 'zelfmoord' gepleegd heeft, hé Fred. Zeg, Wallyn is die niet getrouwd? We moeten die toch nog een toer lappen na wat hij uitgestoken heeft." • "We werken eraan. En Willy, heb je dat niet gehoord dat de klojo die die papieren aan het Europees Parlement gegeven heeft, geschorst is." • "Ja, Fred, jiji!" • "Kontakten, hé godverdoeme, kontakten make the world go round" • "Ik heb het altijd gezegd, Willy. Als de joden betere kontakten hadden gehad tijdens de oorlog. De geschiedenis was anders geweest." • "Fred, jong we wijken af. En niet teveel zeven over die joden, je moet leren kiezen in het

leven, jong, 't is de loge of de torah" • "Ik weet het, Willy, ik weet het. Nu, dat geval met Edith." • "Jamaar, Fred, ik weet dat ik zaag, maar Edith en ik, wij zijn close, hé kameraad" • "Ja, Willy, niet weer dat verhaal over die groepsex met Edith, Elio, Tomy en Gerhard" • "Zwijg mij ervan, Fred. Best dat Elio Gerhard bezig hield, hohoho" • "Zeg, Fred, kunnen we niks regelen met die Euro?" • "Er zijn toch genoeg socialistieken aan de macht, pakege Britten, die zitten niet bij de Euro." • "Ga verder Willy, ik ben nog niet mee." • "Ewel, we spelen op de markt. We regelen een schandaaltje — iets met een villa en een Labour-minister ofzo, ze kennen dat daar ook — het pond zakt ongelofelijk. Wij kopen ponden." (U kunt het niet zien, maar bij deze geniale vondst leeft de oude vos — die Willy Claes toch is — weer even op. De rug wordt gerecht, hij neemt nog eens zijn pot gel uit zijn rechterachterzak, zijn stem zwelt weer aan) • "Aha, ik heb u, Willy, leperd. En dan regelen wij een paar prestige-bezoeken aan Engeland — we hebben geen socialistische regeringen nietwaar — het pond stijgt in waarde, wij verkopen, en we zijn binnen." • "Wij verstaan mekaar, Fred, wij verstaan mekaar." • "Leve de markt, Willy, leve de markt. (pinkt een traan weg) Dat Karl dat niet meer mag meemaken, hé, dedju (huilt) • "Ben je daar weer met de joden, waarom ben jij eigenlijk socialist geworden Fred, omdat Marx een jood was, of omdat hij socialist was?" • "Niet zagen, Willy, kom, we zijn weg, naar de Germinal, de ploeg van 't stad" • "Overgekocht door Ajax. Fuzie met Beerschot." • "Jij, Fred?" • "Kontakten, Willy jong" • "Zeg, je gaat toch naar de beurs met Germinal?" • "Wij verstaan mekaar, Willy, dedju, wij verstaan mekaar (doek).

Reissektor negeert rechten van Birmeese bevolking

Terwijl steeds meer touroperators zichzelf voorzien van het label 'duurzaam en verantwoord' lokken de brochures klanten naar Birma met een zeer vertekend beeld. De argumenten die reizen naar dit erg omstreden vakantie-oord moeten rechtvaardigen staan haaks op de belangen van de Birmeese bevolking. Met de stelling "toerisme is a-politiek" schermt de reissektor zich af van elke boycot-oproep. In het geval van Birma gaat de vraag echter uit van de bevolking zelf. Deze wordt vertegenwoordigd door de Nationale Liga voor Democratie (NLD) die in de verkiezingen van 1990 maar liefst 82 procent van de zetels veroverde. Maar door het regime wordt haar nog steeds het regeren verhindert.

Aung San Suu Kyi, Nobelprijswinnaar voor de vrede en NLD-leidster, stelt dat toerisme de bevolking meer schaadst dan baat. Bovendien betekent het toerisme een steun voor het illegitieme regime. Touroperators vinden dat zij de uitnodiging van de diktatuur om hoofdstad Myanmar te bezoeken niet kunnen afsaan en beroepen zich op het individuele recht van de reiziger "om te gaan en te staan waar hij/zij wil". De reissektor gebruikt de klant als alibi om inbreuk te plegen op het kollektieve recht op zelfbeschikking van de Birmeese bevolking. "Als we rekening moeten houden met mensenrechten kunnen we nergens meer naar toe", stelt de reissektor.

Birma onderscheidt zich echter van tal van andere diktaturen door het rechtstreekse verband tussen de schendingen van mensenrechten en het toerisme. Duizenden gezinnen worden gedwongen naar krottenwijken te verhuizen om plaats te maken voor toeristische infrastructuur. Mannen, vrouwen en kinderen worden als slaven ingezet in de aanleg van hotels, bezienwaardigheden, wegen, enzovoort. Verkrachtingen en mishandelingen zijn schering en inslag. De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) besluit in haar pas verschenen rapport dat dwangarbeid in Birma kan worden beschouwd als een misdaad die valt onder de internationale wetgeving en een criminele verantwoordelijkheid inhoudt van elk individu die er een beroep op doet of dergelijke praktijken toelooft. De rechten van de mens zijn universeel en

kunnen alleen maar worden gevrijwaard als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt. Het minste dat de reissektor kan doen, is weigeren om gebruik te maken van een infrastructuur die tot stand is gekomen door massale schendingen van mensenrechten.

Touroperators vinden dat ze door toeristen naar Birma te brengen wandaden van de junta verhinderen, maar volgen met hun nietsvermoedende klanten het door het regime uitgestippelde parcours ver van honger, armoede, oorlogen met minderheden en schendingen van mensenrechten. De reissektor laat zich gewillig voor de kar spannen van de Birmeese junta die via toerisme de wereld wil overtuigen van de politieke stabiliteit (staat van Kyaw Ba, ex-minister van toerisme).

"Door Birma-reizen te organiseren helpen wij de bevolking", luidt de nobele intentie van de reissektor. De feiten spreken dit echter tegen. Volgens Amnesty International gaan de schendingen van mensenrechten gewoon door. Sedert mei '98 werden duizend Birmeese oppositieleden gearresteerd. De gezondheidstoestand van de bevolking is er aanzienlijk op achteruit gegaan. De oorlogen met

inheemse volken woeden in alle hevigheid verder. In de buurlanden leven meer dan 300.000 Birmezen in vluchtelingenkampen. De harde deviezen uit toerisme en handel komen vooral terecht bij het leger dat meer dan de helft van het Bruto Nationaal Produkt opsloort. Drugbarons — die instaan voor zestig procent van de opium- en heroïneproduktie in de wereld — werken samen met de junta om hun druggelwit te versen in de toeristische infrastructuur. Reorganisaties beroepen zich op hun a-politieke karakter maar helpen met het vakantiegeld van de toerist de kloof tussen junta en bevolking verbreden.

Zelfs touroperators die menen "bewust en met respect voor de bevolking" te reizen, stellen dat hun taak zich beperkt tot comfort en veiligheid. Het geven van kritische informatie vinden zij niet hun job. Toch hebben klanten het recht te weten waarom Aung San Suu Kyi vraagt om uit Birma weg te blijven. Zij moeten weten dat haar oproep wordt ondersteund door onder andere de Amerikaanse regering, het Europese Parlement, de Europese Ministerraad en 13 Belgische NGO's en vakbonden. Ze moeten weten dat tal van bedrij-

ven (zoals C&A, Ericsson, Levi's, Pepsi, Carlsberg, Heineken en Interbrew) en reorganisaties (zoals Joker Toerisme en Anders Reizen) hun activiteiten in Birma hebben stopgezet. Reorganisaties die kritische informatie verzweigen uit vrees dat ook hun klanten een moreel-etische keuze maken, ontduin zich van hun imago "bewust" te reizen.

De reissektor vindt de oproep tot boycot erg hinderlijk en probeert de Birma-campagne zoveel mogelijk te ridiculiseren. Reorganisator Anders Dan Anders reageert op de campagne wel écht "anders" en dagvaart Kwia omdat zijn reputatie zou zijn geschaad door lezersbrieven en folders van de Kwia, Birma Groep. Aung San Suu Kyi's stelling dat Birma-reizen een steun zijn aan een niet-democratisch regime wordt algegaan als "goedkope laster". Dat de NGO bekend maakte dat overnacht wordt in Shangri-La Traders — in de internationale pers beschreven als een investeringsproject van drugbaron Lo Hsin Han — gaat voor de touroperator te ver. Anders Dan Anders dreigt met astronomische dwangsommen in een poging de Kwia, Birma Groep en hiermee de oproep van de democratisch verkozen leiders van Birma het zwijgen op te leggen. Deze rechtzaak is voor de Birma-beweging een internationaal unicum, dat aantoonde dat reorganisaties 'zaken doen' vaak belangrijker vinden dan respect voor de mensenrechten in het land waar zij te gast zijn.

Het is de plicht van mensenrechtenorganisaties zoals Kwia om op te komen voor een bevolking die in de onmacht verkeert zich te verzetten tegen een repressief regime en reorganisaties die de drang naar winst plaatsen boven menselijke waardigheid. Touroperators die ondanks de duidelijke oproep van de Birmeese leiders toch doorgaan met hun reizen zijn medeverantwoordelijk voor schendingen van mensenrechten en schaden de strijd van de bevolking voor democratie. "Koning Klant" heeft recht op een Schone Vakantie!

Kwia, Birma Groep, Bevrijde Wereld, FADO, Fonds voor Ontwikkelings samenwerking, NCOS, Netwerk Vlaanderen, Oxfam Solidariteit, UCOS, Wereldsolidariteit

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Open brief aan de dekanen

Heren dekanen, Veertien december 1998 had voor het onderwijs aan de KU Leuven een hoogdag moeten worden. Die maand ging de Akademische raad door, Hoge Vergadering van de rektor en de dekanen, het hoogste beslissingsorgaan van onze Alma Mater. Ter tafel lagen drie belangwekkende onderwijsdossiers, maanden tot jaren voorbereid. Jullie goedkeuring betekende de consolidatie van alle onderwijsverbeterende en -vernieuwend inspanningen van het voorbije decennium, maar het betekende vooral het onderschrijven en ten uitvoer leggen van een nieuw, gekonserteerd en onderbouwd onderwijskundig optimalisatie-offensief dat (1) de krijtlijnen uitzet waarlangs de komende vijftienvijftig jaar aan het onderwijs van de KU Leuven vorm zal worden gegeven, en (2) de eerste, noodzakelijke randvoorwaarden ter implementatie poogt te realiseren. Waar ging het over, heren?

Primo, het eindrapport praktijkoefeningen, vrucht van een tweejarig onderzoeksproject uitgevoerd binnen de Dienst Universitair Onderwijs (Duo) in opdracht van de Akademische Raad, dat een ontzuiterende kijk biedt op de opleidingsonderdelen waarin men cognitieve en psychomotorische vaardigheden poogt aan te leren. Een kijk waar men, in alle eerlijkheid, het schaamrood van op de wangen krijgt.

Secundo, het advies van de Onderwijsraad over onderwijsbelasting en onderwijskapaciteit. Het opstellen van het daarin aanbevolen onderwijskapaciteitsplan door jullie fakulteten zou jullie dwingen eens grondig na te denken over de manier waarop jullie omspringen met de menselijke middelen die jullie ter beschikking hebben voor de inrichting van jullie onderwijs.

Ultimo, het onderwijsbeleidsplan dat een onderbouwde en samenhangende visie op universitair onderwijs aanbiedt en een actieplan voor de komende vijf jaar uittekent om de kwaliteit van het onderwijs aan de KU Leuven op grond van die visie verder uit te bouwen. Vooral dit onderwijsbeleidsplan was en is van konstitutief belang. De studenten werden van bij aanvang bij de redactie betrokken. Jullie ontvingen een eerste ontwerp in april '98 en werden om bemerkingen verzocht. Alhoewel jullie voorheen nooit ondergravende kritiek hadden gegeven, was jullie houding op de vergadering van 14 december, de beate uitzondering niet te na gesproken, op zijn minst onthutsend te noemen. De reacties liepen van "in mijn fakulteit is dit allemaal reeds gerealiseerd." tot "een hoogleraar moet zoveel mogelijk doen voor zijn onderzoek en zo weinig voor zijn onderwijs om niet in problemen te komen."

Tegenstelling

Uit jullie reacties sprak vooral een inert conservatisme en een belangstendig gebrek aan moed en visie. Wat een hoogdag had moeten worden werd een requiem. Heren dekanen, ons inziens zijn jullie reacties op het onderwijsbeleidsplan symptomen van een dieperliggende kwaal, verwijzen ze naar een verscheurende dualiteit die sedert geruime tijd het Belgische universitaire landschap teistert: de tegenstelling tussen onderwijs en onderzoek. Deze tegenstelling duikt op twee niveaus op. Ten eerste is de band tussen onderwijs en onderzoek zoek geraakt of is hij in elk geval geleidelijk verlosser en vager geworden. Dit verschijnsel verontrust ons, aangezien de Belgische uni-

versitaire mandarijnen zich steeds op die band beroepen hebben om het gekoesterde onderscheid tussen universiteit en hogeschool te verantwoorden.

Ten tweede heeft het onderzoek de afgelopen vijftien jaar een meer dan gezonde aandacht ontvangen, zowel vanwege het beleid, waar jullie deel van uitmaken, als vanwege de afzonderlijke docenten, die jullie nog altijd zijn. Hierdoor is het onderwijs daadwerkelijk in de verdrukking gekomen. Deze tegenstelling lijkt als het ware organisch gegroeid aangezien een aantal wetenschappelijke en maatschappelijke evoluties

er aan de basis van liggen: de kennisexplosie die leidde tot fragmentatie en hyper-specialisatie van het wetenschappelijk onderzoek, de competitieve samenleving, de wijzen van benoeming en bevordering. ... Koppel hier het kwaliteitsoffensief aan dat het afgelopen decennium de onderwijswereld stormderhand ingenomen heeft en je krijgt ons inziens een kader dat een valabele aanzet tot verklaring biedt voor de tegenstelling tussen onderwijs en onderzoek.

In het verleden was deze tegenstelling haast ongekend of manifesteerde ze zich in elk geval niet zo uitgesproken of scherp afgelijnd. Vandaag de dag is ze zo alomtegenwoordig dat men steeds vaker het onderscheid tussen onderwijs- en onderzoeksuniversiteiten hoort opduiken.

Samenleving

Rector Martens van het LUC karakteriseert zijn instelling met trots in de stem als een onderwijsuniversiteit. Claude Allègre, Frans minister van onderwijs, en Jacques Attali, oud-adviseur van wijlen president François Mitterrand, denken luidop aan het oprichten van een aantal gepriiviliegeerde onderzoeksuniversiteiten die als internationale centers of excellence zouden fungeren. Hierbij koesteren zij de hoop dat deze "universiteiten" epigonen zouden worden van een aantal prestigieuze, Anglo-Amerikaanse instellingen. Men mag echter nooit uit het oog verliezen dat een universiteit steeds verankerd zit in haar samenleving en er ergens een functie van is. Verlangt men een bepaald type van center of excellence over te planten, dan zal men zich genoodzaakt zien ook de maatschappelijke randvoorwaarden mee te importeren, in casu: een strenge selectie van de instroom, zeer hoge

tot immoreel hoge inschrijfgelden, bijzondere overheidsteun, ...

Wij wijzen dit categoriek af. Een universiteit, gefinancierd door een samenleving, dient een integrerend en geïntegreerd onderdeel van die samenleving te zijn. Zij dient op volwaardige wijze een aantal opdrachten op zich te nemen, meerbepaald dient zij met haar onderricht een demokratiserende en emanciperende rol te spelen. Elitaire onderzoeksuniversiteiten dragen niets tot deze doelstellingen bij. Eén van de belangrijkste, zomet de belangrijkste opdracht van de universiteit als gemeenschap binnen de samenleving is het vormen van een groep jongeren die in de nabije toekomst aan het roer van het schip van staat zullen staan. Deze vormingsopdracht neemt van jaar tot jaar in omvang en belang toe. Zeker nu langzaam maar duidelijk wordt dat de samenleving van de toekomst door de kennisexplosie en de derde golf van de industriële revolutie — de informatisering — een kennissamenleving zal worden. In deze kennissamenleving zullen kennis en haar toepassingen — technologie — als productiefactor naast arbeid en kapitaal steeds aan belang winnen. Op zulk een samenleving zal de jongere voorbereid dienen te worden.

Universitas

De meest adequate voorbereiding zal niet bestaan in een vorming die op de eerste plaats kennis overdraagt, maar in een vorming die een kompas aanreikt waarmee de institutioneel gevormde, navigerend op de baren van de kennissamenleving, de vloedgolven en de draaikolken aan kennis zal kunnen trotseren en overwinnen. Hieraan beantwoordt ons inziens een universitaire vorming waarin de verloren gegane band tussen onderwijs en onderzoek hersteld wordt. Een universitaire opleiding dient in fazen en aan de hand van een onderbouwd curriculum van de zoekende jongere een onderzoekende volwassene te maken. Dit wordt optimaal gerealiseerd door de student in contact te brengen met en mee te voeren in onderzoek om hem/haar zo de vaardigheden probleemdetectie, probleem-analyse en probleemoplossing eigen te maken.

Wij wijzen de onderwijsuniversiteit dus af. Onderzoek is nodig om de jongere te vormen. Wij wijzen evenzeer de onderzoeksuniversiteit af. Tussen kennisontwikkeling en kennisoverdracht dient een intense en bevruchtende wisselwerking te groeien. Kennisontwikkeling zonder kennisoverdracht is immers als zaad gestort op de rotsen, als een verhaal zonder toehoorders. Universitas ontstaat daar waar onderwijs en onderzoek in synergie treden. Het onderwijsbeleidsplan poogt voorzichtig tastend op deze uitdaging een antwoord te geven. In haar opdrachtsverklaring stelt de KU Leuven kwalitatieve onderwijsverstrekking als één van haar essentiële opdrachten voorop.

Keuze

Toch bekruipert ons, heren dekanen, een zekere onwennigheid bij het lezen van die nobele tekst, bespeuren wij hypokrisie. In de praktijk blijkt immers dat onderzoek financieel, structureel en logistiek nog steeds bevoordeeld wordt. In vele hoofden en harten komt het op de eerste plaats. Deze houding valt te begrijpen wanneer we rekening houden met de financiering van de universiteiten, met de modi van benoeming en bevordering waarin het nog steeds de onderzoeksprestaties zijn die tellen, met de zucht naar roem en eer. ... Zo'n houding

kunnen wij echter niet meer aanvaarden. Wij eisen orthodoxie en coherentie. Stelt men onderwijs als een essentiële doelstelling voorop dan dient men dit ook in de praktijk te veruitwendigen. Anders moet men de opdrachtsverklaring herschrijven. Een forse inhaalbeweging ten voordele van het onderwijs is noodzakelijk. Ook als antwoord op de kennisexplosie en de massifikatie van het onderwijs. Deze gekombineerde uitdaging is immers de grootste waarmee de universiteit sinds haar ontstaan gekonfronteerd wordt. Is zij niet in staat een afdoende antwoord te bieden, dan zal zij de eenentwintigste eeuw niet overleven. Het onderwijsbeleidsplan poogt ook hierop in te spelen. Aan u de keuze, heren.

Een aantal maatregelen kunnen deze inhaalbeweging bewerkstelligen. Er zijn de eksterne waar wij als universiteit weinig vat op hebben: (1) een vernieuwde financiering van de universiteiten, (2) een samenhangend stimuleringsplan voor onderwijsinnovatie, (3) een verhoging of minstens een drastische herschikking van het onderwijsbudget. Daarnaast zijn er de interne maatregelen waar we wel vat op hebben: (1) een significante overhead op extern gefinancierd onderzoek, (2) een optimalisatie van de onderwijs-evaluatie, (3) de daadwerkelijke introductie van functioneringsgesprekken met een schaal aan sancties, (4) een gedegen beloning van onderwijsinspanningen met op de eerste plaats een onderwijsdossier waar rekening mee wordt gehouden, (5) een verdere onderwijsprofessionalisering door verplichte docentenvorming, (6) de introductie van vakgroepen, binnen verantwoordelijk gemaakte POK's, (7) een adequate organisatiestructuur die de universiteit als lerende organisatie van professionals tot zijn recht laat komen.

Heren

Op de eerste plaats, heren, is er echter nood aan een mentaliteitswijziging. Docenten moeten leren het eigenbelang opzij te schuiven en het algemeen belang inzake onderwijs voorop te stellen, ook indien daar niet onmiddellijk een beloning op volgt. Om de woorden van onze rektor in zijn eindejaarspeech aan te halen: "Vraag niet wat uw universiteit voor u kan doen, maar vraag wat u voor uw universiteit kan doen." Wij kennen het probleem van time-management en beseffen dus terdege dat deze inhaalbeweging het onderzoek zal schaden. We zullen een paar plaatsen dalen in de top 30. Maar daar zullen wij alvast geen nacht slaap om verletten, zeker niet wanneer we ons de woorden van rektor Martens van het LUC voor de geest halen: "De kwaliteit van de vorming van de 60.000 jongeren aan onze universiteiten zal van groter belang zijn voor het innovatievermogen van onze bedrijven dan één Vlaamse Nobelprijs."

Heren dekanen, wij vragen jullie verantwoordelijkheid op te nemen. Gedraag jullie in de Akademische Raad niet langer als bange hovelingen die sidderen bij ieder woord van een oppermachtige zonnenkoning noch als feudale leenheren die enkel krampachtig hun privileges en baroniën zitten te verdedigen. Gedraag jullie als de akademische geesten die jullie zouden moeten zijn. Bestuur op konstruktieve wijze, elk vanuit jullie eigen expertise, mee onze universitaire gemeenschap. Betoon durf en wees steeds het gevleugelde woord "Gouverner c'est prévoir." indachtig.

Heren dekanen, jullie optreden op 14 december deed ons onwillekeurig denken aan de woorden die Lodewijk XVI op 14 juli 1789 in zijn dagboek neerpde: "Aujourd'hui, rien." Niet lang daarna begonnen de koppen te rollen. Bewijs ons en de 26.000 studenten die wij vertegenwoordigen dat we ongelijk hebben. Een voorspoedig 1999.

Namens de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie,

**Poi Verwilt, voorzitter Kringraad
Stephan Neetens, studentvertegenwoordiger Humane Wetenschappen in de Akademische Raad,
Louis Ide,
Loes Geuens**

Leuven gaat ondergronds

et Martelarenplein, dat voorheen in het teken stond van het gemobiliseerde verkeer, zal leefbaar gemaakt worden voor voetgangers en fietsers. Nog even moet de zwakke weggebruiker het ontberen tijdens de werkzaamheden, een stand van zaken die zich uit in een gebrek aan veiligheid en fietsstallingen. Toch doet de stad Leuven van haar kant momenteel al het mogelijke om de verkeerssituatie op het plein zo veilig en vlot mogelijk te laten verlopen.

De stationswerken, die van start gingen in april van dit jaar, zullen nog duren tot februari 2001. Met de stopzetting van de werken naar aanleiding van het bouwverlof is de eerste fase van de werken ten einde. Deze fase omvatte de aanleg van kollektoren en riolen op het Martelarenplein, het recht trekken en de heraanleg van de Diestsestraat richting Kessel-Lo, het gieten van de wanden van de tunnel en de bouw van nieuwe bruggen over de Dijle en de Leybeek.

Faze twee zal lopen van januari tot april 1999. Deze faze houdt de realisatie in van de ondergrondse parking aan de stadzijde van het Martelarenplein, de verbreding van de Vuurkruislaan, de aanleg van het verkeersplein "Tussen Twee Waters" richting Wilsede, de konstruktie van de dakplaat en de uitgraving van de tunnel.

Vanwege de werken verschuift de omleidingsweg aan de zijde van de binnenstad in de richting van het monument. De weg loopt vanaf dat ogenblik over de dakplaat van de tunnel. Ook de voetgangersoversteekplaats wordt verplaatst en komt aan de kant van de Maria-Theresiastraat te liggen. Deze laatste straat blijft gedurende de maand januari niet afgesloten. De Bondgenotenlaan daarentegen blijft nog in beide richtingen toegankelijk tot het einde van de maand, en gaat niet dicht vooraleer de Maria-Theresiastraat opnieuw wordt opengesteld.

Sijfer

Heikel punt blijft evenwel het aantal beschikbare fietsstallingen in de stationsomgeving, een tekort dat overduidelijk wordt tijdens de weekeinden. Voor de aanvang van de eerste faze waren er aan het station zo'n 3500 fietsparingsvoorzien. Dat aantal is in de huidige situatie geslonken tot 2859.

Volgens het fietsoverleg tussen de KU Leuven en de stad betekent dit een tekort. Deze vaststelling zette de stad aan om — in samenwerking met de politie — weinig gebruikte stallingen uit het centrum naar het station over te plaatsen. Dit moet enkele honderden plaatsen extra opleveren. De stad Leuven stelt op basis hiervan dat tijdens de werken meer stallingen beschikbaar zijn dan voorheen. In haar berekeningen voegt ze daaraan ook een aantal fietsstallingen van de stad toe, die gelegen zijn in de stationsbuurt (Bondgenotenlaan en Tiensevest).

De Sociale Raad (Sora) van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (loko) gaat echter niet akkoord met die redenering en legt in tegenstelling tot de stad de nadruk op de fietsstallingen die gelegen zijn aan het station zelf. Momenteel bereiken die niet het sijfer van voor de werken. Bovendien blijft de situatie van de fietsparking na de werken vrij vaag. Nochtans is in het Bijzonder Plan van Aanleg (BPA) een minimum van 3500 fietsstallingen opgelegd voor wat de complementaire gebouwen betreft. Dat zijn de nieuwe gebouwen die komen op de voormalige goederenkoer. De NMBS garandeert dat het merendeel van deze stallingen gratis zal zijn. In het BPA valt ook te lezen dat er een publieke fietsparking bij het nieuw Vlaams huis (ter

hoogte van de Diestsestraat - zijde Kessel-Lo) voorzien is. Probleem is hier evenwel dat wel bekend is om hoeveel oppervlakte het gaat, maar niet om hoeveel fietsstallingen. Tenslotte is er na de werken een minimum van driehonderd stallingen voorzien die komen rond het stationsplein en langs openbare wegen.

Stadswachten

Ghislain Rentmeesters van Verkeersopleiding en Organisatie (VOO) — de organisatie die signalatievergunningen tijdens de werken aan de aannemer verschaft — vertelt dat er vooraf geen inspraak is geweest over het veiligheidsaspect tijdens de werken: "De aannemer maakt aanspraak op de zaken en bepaalt hoe de dingen dienen te gebeuren. Enkel de Dienst Planning van de Stad Leuven had hierin inspraak. Momenteel verlopen de contacten toch vlot dankzij een wekelijkse vergadering tussen het Informatiehuis, de aannemer en het VOO. Zo komt er een goede opvolging van de werken, waardoor de veiligheid kan gegarandeerd blijven."

Maar factoren als een gebrek aan verlichting, onberijdbaarheid van noodfietspaden door oneffenheden in het wegdek,

De Sint en de Kerstman zijn net gekomen...

(foto Pieter Van der Aa)

de plaats van de zwakke weggebruiker op de werf, foutief opgestelde markeringen, verkeersborden en signalatielichten die gestolen worden, al die factoren trekken de veiligheid van de huidige situatie natuurlijk in twijfel. Wel benadrukken zowel de stadswachten als het VOO dat ze al het nodige doen of tenminste toch vragende partij zijn om de veiligheid te verhogen. Rentmeesters: "Het probleem van de verlichting werd aangehaald. Het bleek dat de lichtsignalatie niet in het bestek was ingeschreven. De stad heeft dat nu op zich genomen. Het zal ingeschreven worden in

de begroting nadat het door gemeenteraad is goedgekeurd. Die procedure duurt wel even, maar de verlichting zal worden bijgeplaatst."

**Olivier Bormans
Stijn Bovy**

Met vragen, suggesties of klachten in verband met de werkzaamheden kan je terecht bij het Informatiehuis Werken Stationsomgeving, Bondgenotenlaan 175 B, 3000 Leuven, tel: 29.24.65, fax: 29.93.35, e-mail: infohuis.stadleuven@skynet.be. Het Informatiehuis is van maandag tot vrijdag geopend van 10u00 tot 18u00 en zaterdag van 10u00 tot 17u00.

Dat ze die werken aan het station maar eens illegaal verklaren. Kunnen ze die afbreken.

(foto Pieter Van der Aa)

Studenten kiezen verticale waardevorming

Waardevorming hoeft niet noodzakelijk aan religie gekoppeld te zijn, wel aan een traditie. Dat is de belangrijkste uitkomst van de tweede discussie die Loko — de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie — voerde als reflectie op het plichtvak 'Vraagstukken uit de Godsdienstwetenschappen'.

Op de laatste Gemeenschappelijke Algemene Vergadering (GAV) van dit kalenderjaar vertrokken de bevoegde raden van Loko — Kringraad en Sociale Raad — van wat de vorige keer al beslist was: de Leuvense studenten pleitten toen voor een waardevormend plichtvak met ingebouwde keuzemogelijkheden. De knuppel die nu in het honderdhoek geworpen werd, was de expliciete vraag of waardevorming moet gelinkt zijn aan religie.

Uiteindelijk waren er — naar goede religieuze traditie — drie stromingen in het debat te onderscheiden. Een eerste groep studenten meende dat religie 'onlosmakelijk' verbonden is met waardevorming. De gevolgde redenering stelde dat elke student tijdens zijn universitaire studie op zijn minst geconfronteerd moet worden met het fenomeen 'religie', welke het ook zij. Een heel andere opinie wil dat de verschillende keuzemogelijkheden vertrekken vanuit een breed maatschappelijk thema — de man-vrouw-verhouding of dierenrechten bijvoorbeeld — om zo aan waardevorming te doen. Zijdellings kan het aspect 'religie' daarbij betrokken worden. Een derde groep stelde voor om beide vakken op te nemen bij de opties binnen het plichtvak, zodat de uiteindelijke keuze bij de individuele student berust.

De verfijning van de discussie kanaliseerde de discussie in

enkele nieuwe termen: wordt er gekozen voor een vertikaal of horizontaal vak? Vertikale vakken vertrekken vanuit een traditie — bijvoorbeeld een religie. De studenten bestuderen de grondslagen van bijvoorbeeld de Islam en analyseren hoe het proces zelf van waardevorming in die traditie in zijn werk gaat. De laatste stap zorgt dan voor een confrontatie tussen de bestudeerde en de eigen waarden. Deze procesmatige aanpak past in het ideaal van begeleiding zelfstudie dat de studenten al enige tijd voorstaan. Belangrijk is niet zozeer welke waarden nu bestudeerd worden, als wel dat de studenten leren hoe waardevorming in zijn werk gaat, zodat ze daar in hun verdere leven kunnen op terugvallen als ze bijvoorbeeld geconfronteerd worden met een etisch probleem. Horizontale vakken dan weer vertrekken vanuit een breed maatschappelijk thema om zo tot waardevorming over te gaan. De voorstanders hiervan voerden onder andere aan dat de keuze tussen dergelijke vakken een gunstig effect zal hebben op de motivatie van de studenten.

De discussie werd beëindigd door Chemika, dat vroeg om met een stemming te kiezen voor ofwel uitsluitend verticale waardevormende vakken, ofwel uitsluitend horizontale vakken, ofwel een combinatie van beide. De vergadering besliste dat de opties binnen het waardevormende plichtvak moeten bestaan uit uitsluitend verticale vakken. Vakken die vertrekken vanuit een traditie met andere woorden, al hoeft dat niet noodzakelijk een religie te zijn.

(bd)

Zuiver water leidt tot fietsomleiding

De kollektor die Aquaflin vanaf begin januari op campus Arenberg bouwt, zal in de toekomst het afvalwater gezuiverd worden. De waterwerken zullen een half jaar in beslag nemen en voor de nodige hinder zorgen voor bewoners, Almagangers, voetgangers en fietsers.

Studenten die elke dag de vertrouwde fietsroete tussen de Tervuurevest en de Celestijnenlaan volgen, zullen vanaf begin januari hun roetine moeten veranderen. Het vertrouwde pad langs de Voer wordt immers onbruikbaar, de KU Leuven heeft samen met de aannemer evenwel alternatieve fietsroutes bedacht. Veel omrijden hoeft niet, maar de nauwe doorgang aan Alma 3 bijvoorbeeld zal het vlotte fietsverkeer allerminst bevoornden. Studenten die naar de Landbouwfakulteit, het Arenbergkasteel of de de Croylaan moeten, worden aangeraden om langs de Kardinaal Mercierlaan te fietsen. Is de Celestijnenlaan, Terbank of Arenberg III het doel van de reis, dan loopt de alternatieve roete via Alma 3 en de Steengroevelaan — de nieuwe naam voor de Groenveldlaan is dat.

De afspraken die de KU Leuven met de aannemer gemaakt heeft, stipuleren ook dat de waterwerken gedimd worden tijdens de Paaseksamen en eerste zit, inclusief de blok. *Teveel lawaai* zal met andere woorden geen geldig ekkus zijn om het thuis uit te leggen als de eerste zitijd niet gunstig ver-

lopen is.

De aannemer waarvan sprake werkt in opdracht van Aquaflin, een dochterbedrijf van de Vlaamse Milieuhouding dat enkel opdrachten uitvoert van het Vlaamse Gewest. Haar activiteiten beslaan alle aspecten van de uitbouw van een Vlaamse waterzuiveringsinfrastructuur. Aquaflin maakt de plannen voor nieuwe rioleringen of waterzuiveringstations, zorgt voor de financiering, exploiteert de nieuwe infrastructuur en neemt de oude infrastructuur over.

Vissen

Het nut van waterzuivering mag als onbetwifelbaar beschouwd worden: tweederde van het Vlaamse oppervlaktewater is vervuuld, het water van veel rivieren van zo'n bedroevende kwaliteit dat er geen vissen in kunnen leven. Tweederde van het afvalwater komt van gezinnen en landbouwbedrijven, de rest van de industrie.

Tot nu stroomt het afvalwater van gezinnen, landbouwbedrijven of van de KU Leuven via de Voer naar zee. Nog voor het millennium zal dat veranderd zijn. De gemeentelijke rioleringen zullen nu door de werken worden aangesloten op de kollektor, waar het afvalwater zal verzameld worden. Dat vuile water moet vervolgens door een waterzuiveringstation passeren. Na eerst een chemische en daarna een biologische zuivering, komt het uiteindelijk verschoond in de waterlopen terecht. De

KU Leuven heeft beslist om haar eigen rioleringsstelsel ook op de kollektor aan te sluiten. Een milieuvriendelijke, maar dure operatie — de KU Leuven moet die immers zelf betalen — die evenwel noodzakelijk is, gezien de universiteit moeite heeft met het

halen van de milieunormen.

Op lange termijn zal de kollektor bijdragen tot zuiverder oppervlaktewater en een schoner milieu. Op korte termijn zullen bewoners en fietsers vooral geduld moeten hebben met de werken. Of Vanoudehoven opbellen natuurlijk.

Benny Debruyne

Wie meer informatie wil over de werken kan terecht bij het Sic — Sensibiliserings- en informatiecentrum Milieu & Mobiliteit. Het Sic bevindt zich bij Alma twee, en kan gebeld worden op de nummers 32 93 01 of 32 30 39.

Nieuwe lokatie, nieuw gezicht

Radio Scorpio verhuist

De toekomst van de Leuvense vrije radiozender Radio Scorpio was begin dit academiejaar bijzonder onzeker. Even werd zelfs gevreesd voor het definitieve einde van de oudste regionale radiozender van ons land. Scorpio slaat in 1999 echter terug met een nieuw profiel en een nieuwe lokatie. Toch zijn de problemen nog lang niet van de baan.

Eind september werd een benefiet georganiseerd ten voordele van Radio Scorpio. De studenten-radio kwam in de problemen toen duidelijk werd dat Scorpio niet langer in het Arenberginstituut, gelegen in de Naamsstraat, gehuisvest kon blijven. Op die plaats zal in de toekomst namelijk Stuc ondergebracht worden. Scorpio moest dus verhuizen. Gudrun Burie, medewerkster bij Radio Scorpio, legt uit: "Tijdens de zomervakantie vernamen wij van de KU Leuven dat er renovatiewerken zouden uitgevoerd worden in het Arenberginstituut, met als gevolg dat Radio Scorpio moest verdwijnen uit haar lokalen. Een nieuwe lokatie zoeken bleek niet eenvoudig. Ten eerste konden wij de gebouwen van het Arenberginstituut aan een zeer goedkope prijs huren. Ten tweede moest ook onze zendmast verplaatst worden. Hiervoor moet je een vergunning aanvragen en de procedure daarvoor duurt minstens drie maand. Bovendien moet een nieuwe vestigingsplaats voor die mast aan bepaalde voorwaarden voldoen. Om een degelijk zendbereik te hebben is het noodzakelijk dat de mast hoog genoeg staat."

Mast

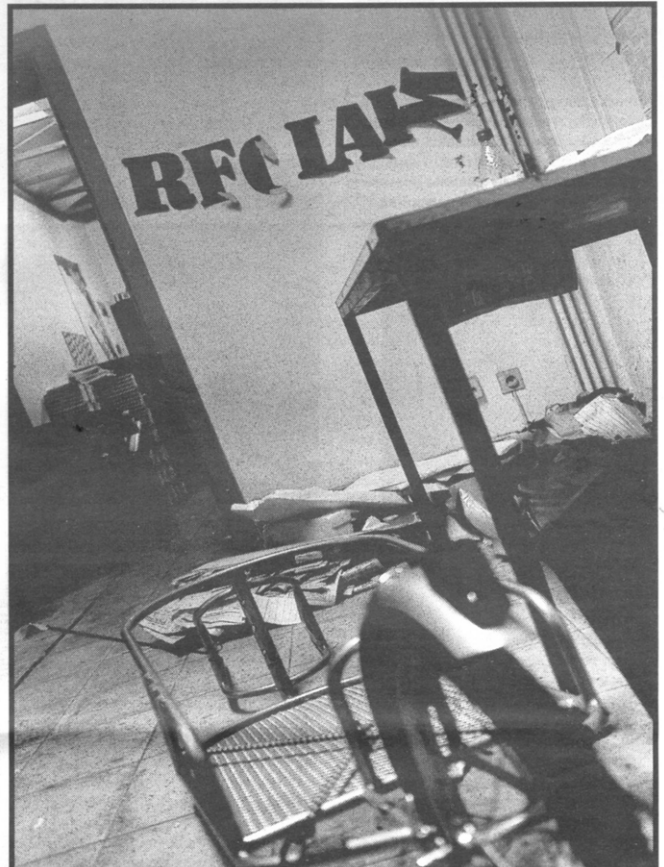
Enkele weken geleden stelde de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (loko) voor om een tot nu toe niet gebruikt ruimte in de 's Meiersstraat tegen een symbolische prijs te verhuuren aan Scorpio. De radiozender zou dan in hetzelfde

gebouw komen als de loko-geledingen Sociale Raad, Kringraad en Veto. Gudrun Burie waarschuwt dat daarmee nog niet alles is opgelost: "Het voorstel van loko is uiteraard zeer positief voor ons. Maar we blijven wel nog zitten met het probleem een plaats te vinden voor de zendmast. Hiervoor is er nog steeds geen oplossing uit de bus gevallen. Het goedkoopst is om beide op dezelfde plaats te hebben, want anders moeten de signalen nog overbrugd worden tussen studio en zendmast. Dit kan via telefoon, glasvezel of internet. Niet alleen de apparatuur die je daarvoor nodig hebt, maar ook de verbinding zelf zou ieder jaar massa's geld kosten. Daarbij komt nog dat we een nieuwe mast zullen moeten aankopen. De mast die we nu hebben funktioneert nog, maar wanneer je dat ding afbreukt, werkt hij niet meer."

Een aantal alternatieven voor de plaatsing van de zendmast werden onderzocht op hun haalbaarheid. "Een mogelijkheid is dat we ons aansluiten op de zendmast van Radio Happy. Maar ook dat is geen sluitende garantie. Wie zegt dat Radio Happy binnen twee jaar nog zal bestaan? Wat als de zender overgekocht wordt? Bovendien zijn we dan afhankelijk van een andere zender. Het is niet uitgesloten dat we onze nieuwe zendmast niet op ons nieuw lokaal kunnen zetten", aldus Burie.

Ook een samenwerking met de universiteit behoort tot de mogelijkheden: "Dat een samenwerking met de unief kan lukken, bewijst het voorbeeld van Radio Campus, de radiozender van de ULB. De radio krijgt een ruime toelage van de universiteit en kan daardoor zelfs iemand in vaste dienst nemen. Daar kunnen wij natuurlijk alleen maar van dromen. Met het Campus Computer tv project in het achterhoofd kan je je natuurlijk wel afvragen waarom de KU Leuven ook niet met een radiostation begint."

Bijkomend probleem is een nieuw dekreet op de vrije radio's. Eén gevolg is dat een vrije radio vanaf nu drie keer per dag nieuws moeten uitzenden. De impact daar-

Nu nog een 6-pak met vers water voorop voor onder weg...

(foto Pieter Van der Au)

van valt op dit moment echter wel te relativeren. Gudrun Burie: "Alle particuliere radio's, want zo worden vrije radio's in het nieuwe dekreet genoemd, die normaal hun vergunning begin deze maand zouden verliezen, hebben drie jaar uistel gekregen. De komende drie jaar zijn dus alvast geen probleem. We hebben ook besloten om ons toch nu al te richten naar de criteria opgesomd in het dekreet. Onze nieuwe programmatiek zal horizontaal zijn. Konkreet betekent dit dat je op elke dag van de week hetzelfde programmablok op hetzelfde moment hoort. Elke middag zal er een actualiteitsprogramma uitgezonden worden. Daarnaast komt er in de vooravond een programma dat zich specifiek op studenten richt, omdat dat toch een groot deel van ons publiek is. Verder zullen er gedurende de dag een aantal korte nieuwsflashes zijn. Het probleem is dat wij in het verleden nog nooit zo'n uitgebreide nieuwsuitzendingen gemaakt hebben. We zijn dus zeker op zoek naar mensen die zich willen bezighouden met radiojournalistiek. Bovendien is Scorpio een ideale leerschool voor mensen die later in het vak willen."

Dekreet

Scorpio houdt er sinds jaar en dag een eigen idee op na over reclame op de radio. Geen irritant en schreeuwerige jingles die om de haverklap op de zenuwen werken dus. De zender leeft van de inkomsten uit luisteren en lidgelden van de medewerkers. Op de vraag of Scorpio haar bewuste weigering van elke vorm van reclame zal herzien, antwoordt Burie: "Nee, we blijven

vasthouden aan de idee dat een radiozender het zonder reclame-inkomsten moet kunnen stellen. De kans is zeer reëel dat we zullen overgaan tot sponsoring, wat iets anders is dan reclame. Sponsoring is wat Radio 3 bijvoorbeeld doet. Er is wel een financiële steun, maar geen storende spots van de sponsor. Met het nu beschikbare geld hebben we niet genoeg voor al dat nieuw en duur materiaal." Hoe ziet Scorpio dan de toekomst? "Het medialandschap is sedert de begindagen van Scorpio sterk veranderd. Studio Brussel zoals we het nu kennen, bestond nog niet. Nu is vrije radio synoniem geworden met commerciële radio. Op dit moment zijn er nog slechts drie niet-kommerciële radio's in Vlaanderen, al de rest is door de jaren heen overgekop gegaan. Dat Scorpio binnenkort een gesponsorde radio wordt is niet zo'n probleem, zolang de sponsor geen vat geeft op de programmatiek. Zonder sponsoring zouden wij er vroeg of laat ook mee moeten stoppen. Blijkbaar heeft Van Rompuy, die het dekreet uitvaardigde, het voor het commercieel, want het dekreet is helemaal op de leest van zo'n radio geschoeid. Een vrije radio brengt niet veel op en bezet bovendien de frekwentie."

Bert Balcaen

Scorpio needs you! Iedereen is welkom, maar in het bijzonder mensen die willen meewerken aan de nieuwsredactie. Ook is men op zoek naar personen die programma's met klassieke muziek, jazz en latino willen maken. Verder denkt Scorpio ook aan een scholierenmagazine en een seniorenuitzending. Meer info: Programmatieraad 99, Naamsstraat 96, 3000 Leuven of 29.08.33 (Stan Hennes).

De daad bij het woord

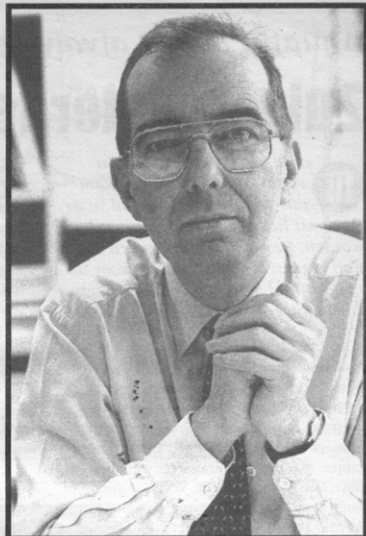
CD-rom's zijn zo onderhand niks nieuws meer. Toch worden ze in het universitair onderwijs, alle intentieverklaringen ten spijt, nog nauwelijks gebruikt. Binnenkort zullen alvast de kandidatuurstudenten Romaanse Talen de Franse grammatika en de Spaanse woordenschat gedeeltelijk via websites of cd-roms instuderen.

Binnen Romaanse Talen streven professor Ludo Melis, begeleider van het Allagram-projekt voor Franse grammatika, en professor Nicole Delbecque, verantwoordelijke voor het Electravoc-projekt voor Spaanse woordenschat, de integratie na van het

die nu nog op papier staan. Aangezien de student dankzij de feedback sneller weet wat hij onder de knie heeft en wat niet, zou de cd-rom juist tijdbesparend moeten werken. Zoniet heeft hij geen nut. Door de verhoging van de zelfwerkzaamheid van de student zal de docent de contacturen kunnen aanwenden voor studie-onderdelen die niet of nog niet voor begeleide zelfstudie in aanmerking komen. In ons geval zal de vrijgekomen tijd worden besteed aan spreek- of schrijf oefeningen in kleine groepjes," legt Melis uit. Zowel Allagram als Electravoc voorzien de mogelijkheid om naar de docent te mailen voor meer uitleg. Zo kan de student eerst in een "netwerk-omgeving" via e-mail terecht bij medestudenten van een hoger jaar, daarna bij assis-

waar het woord voorkomt, synoniemen, hints omtrent schrijfproblemen, enzovoort.

In de elektronische versie van Electravoc worden de Spaanse woorden niet enkel met hun Nederlandse, maar ook met hun Franse vertaling weergegeven. Door de directe link met het Frans, de eerste Romaanse taal, worden meteen ook de lakunes in de Franse woordenschat van de studenten opgevuld. Inzicht in de etymologische en andere relaties met het Frans vergemakkelijkt het memoriseren van de Spaanse woordenschat. Fouten tegen interferenties worden vermeden. Op die manier komt de veelgeprezen integratie van opleidingsonderdelen tussen de verschillende vakken en talen een stapje dichterbij. Op lange termijn is een uitbreiding naar het Italiaans niet uitgesloten.

Professor Ludo Melis. Werkt ongetwijfeld met 's werelds meest gestructureerde cd romschijffe. (foto Ivan Put)

Professor Delbecque en assistente S. Six. Smachtende blikken naar de cd rom? (foto Ivan Put)

konsept begeleide zelfstudie en informatie- en communicatietechnologie (IKT). Ludo Melis: "Voor elk onderdeelje van de cursus moet je de optimale onderwijsvorm zoeken. Een cd-rom is vooral bruikbaar voor het aanleren van dingen die roetines zouden moeten worden."

Spredien

"De cd-rom zal de werkdruk misschien spreiden, maar zeker niet verhogen, want hij vervangt beschrijvingen en oefeningen

ten en tenslotte bij de titularis.

De woordenlijst Spaans waarop Electravoc is gebaseerd, bestond al in boekvorm. Maar een boek waarin maximale informatie wordt nagestreefd, is snel te omslachtig. In de elektronische versie kan de student vanuit ieder scherm doorklikken naar extra informatie omtrent het woord in kwestie: afleidingen, tipische contexten voor de moeilijk te gebruiken woorden, waarschuwingen, mnemotechnische middeletjes, uitdrukkingen, mogelijke konnotaties (bijvoorbeeld pejoratief), de streek

Zweepje

Beide programma's zijn praktisch gericht en bevatten een gevarieerd aanbod aan oefeningen voor het verwerven van de nodige automatismen. Vanuit die oefeningen kan de student via eenvoudige hyperlinks doorklikken naar de betreffende

Op lange termijn is een uitbreiding naar het Italiaans niet uitgesloten

grammatikale of lexikale informatie. Fout beantwoorde oefeningen worden apart gezet en keren later frekwenter terug in de nieuwe oefeningreeksen. Opgevallen die de student moeilijk vond, maar waarbij hij toevallig korrekt gokte, kan hij apart opslaan om ze later te herememen.

Toch laat men de studenten niet zomaar wat aanmodderen. Nicole Delbecque: "Het volstaat niet de studenten toegang te geven tot het netwerk en hen maar te laten dokken. Wekelijks moet iemand ter beschikking staan om in te spelen op de vragen

van de studenten. De notie 'begeleide zelfstudie' impliceert dat er begeleiding blijft. Wanneer de instelling voor begeleide zelfstudie opteert, zal er op termijn voldoende personeel — zelfs meer dan nu — moeten zijn om die zelfstudie op een ernstige manier te kaderen."

"Niet alle studenten zijn even sterk gemotiveerd voor de studie van hun tweede taal, het Spaans. Wij kunnen echter automatisch controleren wie de website gebruikt om te oefenen", aldus Delbecque. Gaan docenten zich op die manier niet teveel bemoeien met de studiemethode? "De student wordt op zijn kennis beoordeeld tijdens het examen. Hoe hij erin slaagt een goede score te halen, maakt niet uit. Het zou voor ons wel interessant zijn om statistisch na te gaan of wie veel heeft geoefend ook een goede uitslag heeft behaald. Ik wil er wel op wijzen dat ons systeem geen permanente vorm van evaluatie inhoudt. Bij het aanleren van een nieuwe taal moet elk individu immers voldoende assimilatie-tijd krijgen. Het ware verkeerde om tijdens die periode van 'trial and error' al te gaan evalueren. Een dergelijke begeleiding zou paternalisme van de ergste soort zijn, waardoor de studiedruk teveel zou verhogen."

Hoe men het aan boord zal leggen om enerzijds anonieme statistische informatie over het gebruik van de website te verzamelen en anderzijds de oefenende studenten niet op de vingers te kijken, blijft voornamelijk een open vraag. Bedoeling van het Electravoc-projekt is trouwens ook het meten en bijsturen van de vooruitgang van de studenten, zowel individueel als klassikaal.

Hulpmiddelen

Allagram is vanaf volgend jaar volledig operationeel. Eind januari zal aan een beperkt aantal studenten worden gevraagd om de cd-rom uit te proberen. De voorbereidingen voor Electravoc daarentegen zijn pas begonnen. In de lente kunnen vermoedelijk de eerste rubrieken door vrijwilligers worden getest. Door een gebrek aan middelen kan het evenwel nog een hele tijd duren vooraleer het programma volledig operationeel is. Toch bestaan er al afspraken met andere opleidingen en instellingen om de elektronische programma's op termijn ook daar te gebruiken.

Algemeen blijkt overigens dat bij Romaanse Talen vrij veel met nieuwe informatietechnologieën gewerkt wordt. Zo werd bijvoorbeeld ook de 'Vous dites?'-cd-rom ontwikkeld, die komaf wil maken met taai en door de moedertaal bepaalde fouten tegen het Frans. Op termijn wordt ook nog aan een elektronisch programma voor de studie van Franse woordenschat en de Franse grammatikale begrippen gedacht.

Kristof Messiaen

Meer info over Allagram op: <http://www.wling.arts.kuleuven.ac.be/ALFAGRAM/>. Voor Electravoc kunnen geïnteresseerden met vragen terecht bij Sara.Six@arts.kuleuven.ac.be.

Zondagavond om zeven uur voerde ondermeer de Sociale Raad der Leuvense studenten actie tegen de fietsonvriendelijke gevolgen van de stationswerken (zie het kadertje op de voerpagina). De Driekoningen vervingen hun mirre en wierook voor de gelegenheid door pamfletten, klachtenbrieven en een fietsraad. (foto Dirk Bernard)

"Goeiemorgen, wij komen uw deur schaven"

oen de studenten begin oktober hun kamers op de Heverleese studentenpeda Pius X betrokken, hadden velen geen stroom, geen stromend water en geen sanitair. Nochtans was hen uitdrukkelijk beloofd dat de renovatiewerken tegen het begin van dit academiejaar gedaan zouden zijn. Jan De Vuyst, koördinator studentenbeleid, besluit uit de gemaakte fouten dat de spreiding van de werken en het contact met de studenten beter kan bij volgen de projecten.

"Ik waste mijn gezicht buiten, want mijn lavabo was niet aangesloten. Zelfs als ik er anders anders water ging halen, kon ik het vuil water toch niet laten weglopen", legt een bewoner uit die verkiest anoniem te blijven. Het illustreert hoe de teleurgestelde studenten er tijdens die eerste twee weken van oktober aan toe waren.

Op het einde van vorig academiejaar kregen de Plusbewoners het bericht dat hun gebouw gerenoveerd zou worden. Tijdens de vakantie zou het grote werk gebeuren, in september de afwerking. "Het volume van de werken lag behoorlijk hoog. Wij konden pas beginnen na eerste zit en voor het begin van het academiejaar moest alles klaar zijn. Het schema was zo strak dat het kwasi onmogelijk te volgen was. Bij de minste pech, kwamen we in de problemen", aldus Jan De Vuyst.

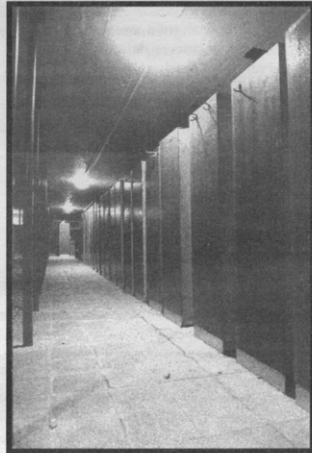
De Piusstudenten met tweede zit — tijdens de vakantie gehuust op Cité — die al en toe langskwamen, hadden al snel door dat de deadline niet gehaald zou worden. Uiteindelijk kregen de studenten een brief waarin met aandrang gevraagd werd zeker geen dag vroeger dan het weekend voor de aftrap van het academiejaar hun kamer te betrekken. In die laatste week moesten inderhaast alle oude meubels te-

rug op de kamers gezet worden. Die waren eerder weggehaald om plaats te maken voor nieuw meubilair, meubels die er nog niet waren. Jan De Vuyst verontschuldigt zich alvast tegenover de studenten: "Als we één fout gemaakt hebben, dan is dat in de communicatie met de studenten geweest. Zij zijn te weinig op de hoogte gehouden van de stand van zaken tijdens de werken, en van wat precies ging veranderen."

Werf

Begin oktober ontbraken de basisvoorzieningen gewoon. Douchen gebeurde in sporthal De Nayer of op Cité, pas na twee weken werden er chemische toiletten geplaatst zodat er van enige sanitaire voorziening sprake was. Bovendien leefden de studenten ook nog eens op een bouwwerf. "Het kon gebeuren dat 's ochtends om acht uur een werkmans op je deur klopte en zei: 'Goeiemorgen, wij komen uw deur schaven' of 'Wij komen een kast brengen'," aldus nog dezelfde bewoner. Ook voor De Vuyst moesten dergelijke toestanden in de toekomst vermeden worden: "We moeten iets meer marge hebben, dat kan bijvoorbeeld door de werken over twee jaar te spreiden. Nu al zijn we bezig met de voorbereidingen van de renovatie van het meisjescentrum in de Vital Decosterstraat."

De renovatie bestond uit een aantal grote pijlers: elke gang een keuken geven, van Pius X een prototype van veiligheid maken door het plaatsen van branddeuren die altijd afgesloten zijn, het afgeleefde buitenschrijnwerk vervangen en nieuwe meubels plaatsen. Tegen eind oktober waren de grootste problemen opgelost. De basisvoorzieningen waren geïnstalleerd, het nieuwe meubilair was er, de kaduce ramen waren vervangen en als compensatie voor het ongemak werd de huur voor de maand oktober kwijtgescholden. Ook de installatie van kotnet begin november maakte het leven

Avond op de binnenkoer van Pius X. De oude kasten staan te wachten op de sloop. Netjes op een rij, ongetwijfeld om het chaosgevoel dat Pius de voorbije twee maanden in zijn greep had, te sublimeren. (foto Pieter Van der Aa)

aangenamer. Op dit moment moet nog één gang afgewerkt worden. De sporen van de werken zijn nog net zichtbaar, de oude kasten staan op de binnenkoer te wachten om weggevoerd te worden. Pius ruikt naar nieuw.

Te

De renovatie van Pius X is de eerste stap in een *masterplan*. Een meerjarig plan dat de verzwakte positie van de KU Leuven op de Leuvense kamermarkt moet verstevigen. De studentenkamers die toebehoren aan de universiteit, dateren veelal uit de jaren zeventig. In die tijd oogden ze modern en voldeden ze ruimschoots aan de noden van de studenten. De privekamer-

markt maakte evenwel een inhaalbeweging. Zij spelen in op de vraag naar meer comfort en voorzieningen van veel studenten. Bovendien heeft het nieuwe kamerdecreet de normen scherper gesteld. Door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde kamers van universiteiten en hogescholen vallen wel niet onder dat decreet, toch is het duidelijk dat investeringen in moderne studentenkamers noodzakelijk is om sterk te staan op de kamermarkt.

Pius X was een peda van de oude stempel. Zo was er in het hele gebouw maar één kookgelegenheid en eetplaats: de gemeenschappelijke refter. "Ze hebben gewoon het *unitsysteem* van de vlakbijgelegen Citégebouwen toegepast op Pius. Een unit bestaat uit tien studententeren voorzien voor hen in een keuken, twee wc's en twee douches," aldus de anonieme student.

In het nieuwe concept voor Pius X nam de *wooncultuur* een centrale plaats in, zegt Jan De Vuyst: "Pius X was een afgeleefd huis, meer comfort was nodig. De wooncultuur was een prioriteit bij de renovatie. Nu is er een ander concept van wonen, een andere manier van leven." Voor de student in kwestie is dat winnen. Alle voorzieningen die hij nodig heeft zijn er nu, maar het sociale leven is wel gemuteerd. De bewoner legt uit hoe voor de renovatie alle sociale contacten in de refter gelegd werden. Vrienden zaten over het hele gebouw verspreid. Nu worden de sociale contacten bepaald door de gang waarin iemand terecht komt. Dat zijn de mensen die iemand kent, waarmee hij eet of afsprekt. De naamloze student beseft wel dat zijn bedenkingen zullen uitblijven als de laatste studenten die het oude systeem kennen, afgestudeerd zullen zijn: "Voor de nieuwelingen is het heel interessant. Positief is ook dat veel tweedekenners volgend jaar willen blijven, nu het goed wordt."

Benny Debruyne

Onderwijsministerie richt werkgroep innovatie op

Hoger onderwijs à la carte

oernieuwingen in het hoger onderwijs moeten naast een kwaliteitsverhoging ook een meer studentgericht onderwijs voor ogen hebben. Op die manier moet het hoger onderwijs beter kunnen inspelen op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen. Dat is de rode draad doorheen de discussienota die de Werkgroep Innovatie van het Vlaams Ministerie van Onderwijs de wereld instuurde. Op de vraag waar het geld voor die vernieuwingsoperaties dan wel vandaan moet komen, wordt onomwonden gesteld dat de universiteiten en hogescholen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn voor die innovaties. Volgens het voorgestelde scenario zou de student dan later zijn opleiding op de onderwijsmarkt kunnen kopen.

Als belangrijke nieuwe uitdagingen voor het onderwijs ziet de Werkgroep Innovatie de exponentiële toename van informatiestromen, de ontwikkelingen op het gebied van nieuwe communicatietechnologie en de veranderende eisen van de economische werkelijkheid. Dat het huidige ex-cathedra onderwijs, waarbij de docent in een monoloog de te kennen studiestof afhandelt, tekortschiet, ziet men op het ministerie in: iedere tien jaar verdubbelt de hoeveelheid kennis, en dus komt het er vooral op aan studenten daar op een zinvolle manier mee om te leren gaan. Daarom mag het onder-

wijsproces zich niet tevreden stellen met het verstrekken van encyclopedische kennis alleen, en dringt een breder perspectief zich op. Het onderwijs moet ook maar eens dringend inzien dat het leerproces niet langer kan ophouden na de traditionele schoolgaande periode, gaat de nota verder. Snelle ontwikkelingen vragen immers om meer flexibiliteit, en dus ook om permanente vorming. Bij dat hele proces moet de docent dan evolueren van de rol van kennisoverdrager naar die van studentenbegeleider.

Dillemans

Voor al die vernieuwingen is het gebruik van nieuwe technologieën en media onontbeerlijk, aldus nog de Werkgroep Innovatie: flexibiliteit, zelfevaluatie en de grote pedagogische meerwaarde zijn slechts enkele van de grote pluspunten die de werkgroep aanhaalt om haar vurige betoog voor meer nieuwe media in het hoger onderwijs zo mogelijk nog wat extra kracht bij te zetten.

Ook studenten die vroeger om financiële redenen niet makkelijk konden verder studeren, zijn nu meer en meer vertegenwoordigd in het hogere onderwijslandschap. Gevolg van die democratisering is evenwel ook het grote aantal studenten, vooral in de kandidaturen. En ook daar kunnen nieuwe media soelaas brengen voor het "afstandelijke ex-cathedra docerendrag, gekombineerd met een onpersoonlijke en louter receptieve verwerking van de eksamenstof". Toch ziet ook de Werkgroep Innovatie in dat het invoeren van

nieuwe mediakommunikatiemedia niet alleenzigmakend is. In navolging van het eerste voortgangsrapport van ererector Dillemans over de optimalisering van het universitair aanbod pleit ze voor een studieopbaan die in haar opbouw meer flexibel en gepersonaliseerd is. Ook de vorming van docenten moet veranderen: van kennisoverdragers moeten begeleiders gemaakt worden, die op hun beurt een permanente vorming genieten.

Humanitas

Dat voor het gebruik van nieuwe media ook een nieuw budget nodig is, is voor de Werkgroep Innovatie geen onoverkomelijk probleem. Onomwonden wordt gesteld dat de universiteiten en de hogescholen verantwoordelijk zijn voor de voorgestelde innovaties: "Zij moeten ervoor zorgen dat het huidige statische onderwijs evolueert naar een dynamische leeromgeving." De instellingen worden daarbij geacht een globaal innovatiebeleid uit te stippelen waarbij ze de nodige financiële middelen centraal ter beschikking stellen.

Wie de universiteiten en hogescholen die ommezwaai moet helpen betalen is nog niet geheel duidelijk, maar in de eerste plaats wordt de bedrijfswereld vermeld. Die kan volgens de werkgroep niet langer aan de kant blijven klagen over het gebrek aan onmiddellijk inzetbare krachten als ze die niet zelf mee helpt vormen. Het feit dat niet aan elke fakulteit bedrijven staan te trappelen om mee te mogen financieren en dat de bedrijfswereld misschien wel niet alle dissi-

plines wil bekostigen, vormt daarbij blijkbaar niet eens zo'n groot probleem. Mogelijke leemtes worden bovendien opgevuld, want ook "de esthetische vorming, opvoeding tot burgerschap..., kortom de "humanitas" moeten een rechtmatige plaats toegewezen krijgen."

Figurant

Waar de overheid zich als financier een figurantenrol toebedeeld ziet en in de nota zelfs haar rol in de vernieuwingsoperaties in vraag stelt, eist ze aan de andere kant van het toonel een hoofdrol in de realisatie van de inspanningen van de universiteiten op: de nota pleit voor het invoeren van een beheerscontract met de overheid, waarin de universiteiten en hogescholen zich verplichten tot het uitvoeren van bepaalde innovaties.

De onderwijsinstellingen moeten dus innoveren en worden gewezen op de grote verantwoordelijkheid die ze ontlopen als ze dat niet doen. In zijn promotie van nieuwe media trapt de tekst echter veelal open deuren in, terwijl op de financiële oorzaken van het probleem nauwelijks wordt ingegaan: dat nieuwe media belangrijk zijn geworden weet intussen iedereen. Goed dat men zich daar ook op het Ministerie van Onderwijs van bewust is, maar de hollere retoriek die al te vaak samenhangt met de promotie van nieuwe media, wordt hier spijtig genoeg niet overstegen. Wie al die vernieuwingen moet betalen is een vraag die niet eens gesteld wordt. Maar misschien was dat niet eens de bedoeling, en moeten we de laatste stelling, "in de toekomst zal de student zijn opleiding op de markt kopen met leervouchers" toch letterlijk opvatten?

Jeroen Lissens

De discussienota is te raadplegen op http://www.ond.vlaanderen.be/hoger_onderrwijs/universiteiten/innovatietekst.html

“Een kind opvoeden is geen metafysika”

Grietje en Renée waren allebei negentien toen ze zwanger werden. Ze gingen een moeilijke tijd door; zagen veel van hun plannen in duigen vallen en werden allebei na negen maanden moeder van een dochtertje. Momenteel zit Renée in de eerste licentie Germaanse Talen. Voor Grietje was de druk van de combinatie kind-studie evenwel te groot.

Veto: Aangenomen dat de zwangerschap onverwacht was, hoe hebben jullie daar in het begin op gereageerd?

Grietje: «Het was een heel grote schok. Al mijn plannetjes vielen in duigen. Daarbij kwam dat ik juist op een punt was gekomen dat ik niet goed wist of ik wel verder op de universiteit wou studeren. Daarom ben ik ook een jaar gestopt met studeren.»
Renée: «Ik had voor mezelf al een hele toekomst voor ogen; die veranderde dat helemaal. Ik heb toen eerst gedacht dat ik niet meer verder kon studeren, dat vond ik heel erg. Maar ik heb van in het begin heel veel steun gekregen van mijn ouders en mijn vriend. We zijn dan ook meteen getrouwd en zijn dat nog steeds, wat niet vanzelfsprekend is. Ik was ook al een hele tijd samen met hem.»

Grietje: «Ik ben niet getrouwd. Ik kende die jongen nauwelijks (lacht). Ik heb hem eigenlijk beter leren kennen tijdens mijn zwangerschap. We waren veel te jong om iets serieus samen te hebben en zeker om samen een kind te hebben. Ik zie de vader nog wel, hij heeft het kind meteen erkend, hij woont wel in Nederland. Hij heeft de hele tijd achter me gestaan.»

Veto: Hebben jullie meteen beslist om het kind te houden?

Grietje: «Zoiets beslis je niet meteen. Je weegt dat af en stelt jezelf vragen. Maar je bent meer geneigd om het kind te houden als mensen achter je staan. Bij mij was het wel uit tussen de vader en mij maar er waren geen spanningen tussen ons.»

Renée: «Ik vond mezelf oud en volwassen genoeg om het kind te houden. In mijn omgeving werden er ook geen hints gegeven om het kind te laten wegnemen. Ik heb persoonlijk niet voor die keuze gestaan.»

Grietje: «Je moet er aan toe zijn voor jezelf. Als je ongewenste zwanger bent, dan probeer je te vluchten maar je blijft gekonfronteerd worden met hét feit. Als je vrede kunt nemen met het gegeven dat je je kind hebt laten wegnemen omdat het op dat moment 'niet goed uitkwam', dan versta ik wel dat je die stap zet. Langs de andere kant, blijf je — als je die overweging niet maakt — volgens mij voor de rest van je leven met vraagtekens zitten.»

Veto: Verandert je houding tegenover het kind gedurende de zwangerschap?

Grietje: «Ik heb mijn verstand voor even op nul gezet en me gekoncentreerd op het feit dat ik moeder ging worden. Ik ging dus niet afwachten tot wanneer de baby geboren was. Je moet jezelf een beetje tot de orde roepen. Je gaat dan meer letten op je eigen gedrag, misschien om later een voorbeeldfunctie te geven. Ondertussen woonde ik thuis en keek ik uit naar werk of naar een andere studie. Maar in Nederland, waar ik woonde, is dat niet evident. Je zit daar enerzijds wel met een systeem waarin je je eksamen kan spreiden, maar langs de andere kant is huisvesting en kinderopvang er peperduur. Met die kinderopvang is het zo dat je je al moet inschrijven voor je zwanger bent.»

Renée: «Ik heb me tijdens de zwangerschap niet voorbereid op de moederrol. Ik kon het me zelfs niet voorstellen en realiseerde me pas dat ik moeder was, toen Louise geboren werd. Ik had niet zoets van een moedergevoel of zo. Ik stond veel negatiever tegenover mijn zwangerschap dan

Grietje.»

Grietje: «Ik bekeek mijn zwangerschap waarschijnlijk positiever dan Renée omdat ik thuis zat, goed beschermd, en niet onderworpen was aan de stress van de eksamen. Je hebt dan meer tijd voor jezelf, én om na te denken over je kind.»

Veto: Toen jullie ontdekten dat jullie zwanger waren, hebben jullie dat onmiddellijk aan ouders of vrienden verteld, en hoe reageerden die?

Renée: «Ik heb het direkt aan mijn ouders en beste vrienden verteld. Aan de buitenwereld heb ik het pas later gezegd. Het was moeilijk voor mij om die zwangerschap te

plakken bij een vriendin of eens op kafee gaan, of gewoon wat tijd verliezen. Dat was voor mij in het begin niet gemakkelijk omdat ik niet zo'n tipe was dat alles organiseerde. Ik heb mij daar heel hard voor moeten opofferen.»

Grietje: «Mijn dagen zagen er ook heel georganiseerd uit. 's Morgens vroeg opstaan, Roosje naar het kinderdagverblijf doen, naar de les, haar terug afhalen, studeren, eten geven, wassen, verhaaltjes vertellen, gaan slapen. Omdat ik er alleen voorstond, had ik soms het gevoel niet genoeg tijd in Roosje te kunnen steken.»

Renée: «Wat je doet voor je kind, moet je

Links Renée, rechts Grietje. Trotse mama's van Louise en Roosje, en — respectievelijk nog altijd en tot voor kort — student germaanse. (foto Ivan Put)

aanvaarden, en ik probeerde het steeds te verbergen. Ik vond het heel vervelend om met een dikke buik de aula binnen te komen. Kennissen van mij stonden dan verstoeld dat ik zwanger was en waren kwasi gesjokkeerd om me met een dikke buik te zien.»

Grietje: «Van mijn jaargenoten in archeologie kreeg ik soms wel rare opmerkingen. Als ze daarna op bezoek kwamen, durfden ze me niet aankijken en wisten ze niet wat te zeggen tegen mij. Net of ik van een andere planeet kwam! Ze wisten helemaal niet goed hoe ze met mij moesten omgaan.»

Veto: Hadden jullie andere problemen waar de modale student niet mee te maken krijgt?

Renée: «Je moet vrijwel alles tot in de details organiseren: van dat tot dat uur gaat ze naar mijn moeder, om dat uur moet ik ze gaan halen. Hierbij wil ik wel eens opmerken dat het voor mij absoluut onmogelijk zou zijn om verder te studeren, zonder de steun van mijn ouders. In de tijd dat je niet voor je kind dient te zorgen, moet je dan ook doen wat je te doen hebt. Niet treuzelen of luieren of 's middags blijven

niet zien als één grote zelfopoffering. Ik heb nu het gevoel dat Louise mijn persoonlijkheid heeft verrijkt. Je kan dan wel treuren om het feit dat je minder tijd kan steken in je hobby's, uitgaan enzovoort. Maar dat weegt niet op tegen een aantal wezenlijke dingen waar je in je leven naartoe groeit. Ik heb het gevoel dat ik met iets wezenlijks bezig ben, dat geeft voldoening.»

Veto: Zijn de relaties met jullie vrienden veranderd?

Grietje: «Toen mijn vriendinnen van de middelbare school in de kraamkliniek langskwamen, zaten ze te tateren over make-up en jongens. Ik vond het frappant dat ze daar nog over konden spreken als er zo'n wonder voor hen lag. Sommigen vrienden groeien met je mee, en anderen vertikken het om zich voor te stellen wat het is om een kind op te voeden. Ergens is het wel tof om te zien hoe mensen reageren op je kind en op het feit dat je én moeder, én vriendin bent.»

Veto: Hoe gedragen de studenten op straat zich tegenover zwangere collega's?

Grietje: «Soms kwam ik oude bekenden

tegen en die konden enkel vol medelijden zeggen: "Kijk nou, hoe zielig dat je zwanger bent!" Ik voelde mij helemaal niet zielig, ik voelde me zelfs stoer. Anderen zijn dan wel hoffelijk, daar genoot ik van. Er zijn weinig periodes in je leven waarin zoveel mensen iets voor je doen. Soms werd ik wel kwaad wanneer studenten, met hun grote zakken vol eten en kleren, niet eens moeite doen om even plaats te maken op de bus».

Renée: «In de studentenstad Leuven voel je je — meer dan in grotere steden — bekeken en niet behorend tot de groep.»

Sommigen beginnen je dan te behandelen als een oud vrouwtje, dat niets kan optillen. Maar als ik nu met Louise in haar buggy rondrijd, dan maken studenten niet al te gauw plaats op het voetpad. Je moet er meestal zelf omheen slalommen.»

Veto: Op welke manier combineren jullie studeren met het opvoeden van een kind?

Renée: «De Permanente Onderwijscommissie heeft toegelaten dat ik zes vakken in juni kon afleggen. De andere zes vakken het andere jaar. Die zes vakken uit het eerste jaar, die mocht ik dan ook overdragen naar het volgend jaar. Je kan het een beetje vergelijken met de speciale regeling die er bestaat voor studerende topsporters. Het is wel zo dat dit alles een beetje afhangt van de goodwill van profen en anderen. Het is niet zo dat er veel geregeld is door de unief. Bovendien heb je van die profen die een zwangerschap geen voldoende reden vinden voor een gespreide eksamenregeling.»

Grietje: «Op je eentje een baby hebben vergt enorm veel energie. Ik studeerde ook elke dag, omdat ik er per se door wilde geraken. Maar ik nam te veel hooi op mijn vork. Ik heb soms overwogen om een gedeeltelijk jaar aan te vragen, maar dan had ik geen recht meer op een studiebeurs, en dat was financieel niet haalbaar voor mij.»

Renée: «Om goed te kunnen blokken moet ik een maand voor de eksamen Louise bij mijn ouders brengen. Er volgen dan twee volle maanden waarin je jezelf moet afsluiten en — hoe hard het ook moge klinken — soms niet mag denken aan je kind. Maar dat is heel moeilijk. Je hebt dan het gevoel dat je in die periode een beetje weggroeit van je kindje.»

Veto: Hebben Roosje en Louise jullie persoonlijk veranderd?

Grietje: «Moeder worden, maakt uiteraard een abrupt einde aan je onbezorgd studentenleven. Je wordt als het ware vervroegd volwassen. Dat uit zich bijvoorbeeld als ik een avondje uitga: ik kan dan een hele nacht stevig plezier maken, maar in tegenstelling tot de 'gewone' studenten, groeit dan vlug weer het besef dat je na dat avondje weer 's morgens klaar moet staan om voor je kind te zorgen. Zelfs ten aanzien van je studies verandert je houding. Als een prof nu ex cathedra zijn cursus metafysika aan het verkondigen is, heb ik zoets van "dat heb ik nu helemaal niet nodig om elke dag mijn kind eten te geven en te wassen". Je wordt met andere woorden veel pragmatischer. Vooral toen Roosje er net was en ik het organisatorisch erg moeilijk had, had ik niks aan abstracte verhaaltjes.»

**Bart De Schrijver
Benny Debruyne
Peter De Temmerman**

Studeren met kind

Het is een onvermoede combinatie voor de doorsnee student: kindje opvoeden. Eind jaren zestig was dat anders. Het lijkt nu de studie een job te vinden — zorgde ervoor dat vrouwen en met een heuse kroost naar huis terugkeerden — crèche en was er zelfs een speciale dienst om zwangere rechterpagina.

Het aantal gehuwde en zwangere studenten is verspreid maar zeker niet verdwenen. De speciale dienst wel. Het linkerpagina getuigt hoe moeilijk de combinatie is — in werken. Alleen met de nodige financiële en logistieke snerken.

Het tweede artikel op de rechterpagina geeft een inzicht in zwanger zijn of al een kindje hebben, bij de bestaande — tenminste een overzicht van waar en waarmee deze student noodzaak.

Voorzieningen voor Studenten met kinderen

Universiteit zuinig met hulp aan studerende moeders

studenten die zwanger zijn of al een kind hebben, komen al naargelang hun vraag dikwijls op één van de bestaande sociale diensten terecht. Een overkoepelend orgaan dat studenten met kinderen kan bijstaan, is er evenwel niet. Misschien komt daar wel verandering in, de koördinator studentendiensten Jan De Vuyst heeft het onderwerp alvast op de agenda geplaatst.

"Verschillende diensten houden zich met dat probleem bezig. Studenten komen vragen naar speciale huisvesting, of zoeken medische of psychoterapeutische hulp. Wat we nu willen nagaan is of er overleg bestaat tussen die diensten over dit probleem. Op die manier komen misschien structurele problemen naar boven," zegt Jan De Vuyst. Hij geeft toe dat er nog niet veel aandacht besteed is aan studenten met kinderen: "wij gingen er onbewust wellicht een beetje van uit dat het aantal Vlaamse gehuwde meisjesstudenten minder groot was dan in de jaren zestig. Misschien is dat wel niet zo." De Vuyst wil nu eerst nagaan welke thema's en problemen steeds terugkeren.

Streng

Een meisjesstudent die zwanger is of een kindje heeft, kan momenteel wel naar de Sociale Dienst van de unief stappen om een financiële toelage aan te vragen. Maar de voorwaarden om iets dergelijks te ontvangen zijn streng. Vooreerst wordt gekeken naar haar gezinsituatie: de samenstelling, het inkomen van de ouders, en dergelijke meer. De wettelijke onderhoudsverplichting van de ouders ten aanzien van hun kinderen primeert immers op allerlei andere vormen van financiële steun. Deze onderhoudsverplichting geldt ook ten aanzien van hun kleinkinderen. Wanneer je dus, in normale omstandigheden, al geen aanspraak kan maken op een studiebeurs, heb je weinig kans om toegelaten te worden. Als dat wel zo is, dan staat je een tweede obstakel te wachten: een heuse begrotingslijst. Rekening houdend met alle mogelijke persoonlijke inkomsten zoals die van een vakantiejob en kindergeld dien je een gedetailleerde lijst op te stellen van uitgaven en allerhande kosten. In de praktijk vormt dit vaak een onmogelijke opgave.

Schuitje

De hierboven beschreven regeling zit eigenlijk in hetzelfde schuitje als die voor het verkrijgen van een studiebeurs. Een alleenstaande studerende moeder is afhankelijk van de onderhoudsverplichting van haar ouders. De studiebeurs zal dan toegekend worden op basis van hun inkomen. Is de jonge moeder getrouwd, dan primeert de onderhoudsverplichting van haar echtgenoot (of omgekeerd). Als die persoon werkt of inkomsten derft, wordt dat inko-

men als criterium gehanteerd om een beurs toe te kennen. Werkt geen van beide echtgenoten, dan vallen zij beiden onder de on-

derhoudsplicht van hun ouders en geldt terug de eerste berekeningswijze. Beide regelingen gaan eigenlijk voorbij

aan de sociale realiteit. Met het feit dat zowel ouders als studenten met een kind financieel extra belast worden, wordt geen rekening gehouden. Bovendien doet het OCMW erg moeilijk als een studerende moeder bijstand komt vragen. Als ze niet getrouwd is, wordt ze geacht door haar ouders onderhouden te worden, tenzij er uitzonderlijke omstandigheden zijn.

Verwondering

Wat de huisvesting betreft, genieten alleenstaande moeders een absolute voorrang om een studentenkamer aan één van de residenties van de KU Leuven te betrekken. De huurprijs wordt ook hier weer bepaald aan de hand van het inkomen van de ouders. Studentenkoppels kunnen terecht op studio's in residenties zoals Kamillo Torres en Terbank. Maar het aantal studio's is beperkt en bovendien zijn die flatjes niet altijd van die grootte om er een gezin komfortabel in te huisvesten.

"Op die manier komen misschien structurele problemen naar boven"

Ondanks de goede voornemens die de sociale diensten aan de KU Leuven nu maken, wekt het toch de verwondering dat de unief dit probleem niet eerder heeft opgemerkt. Men had bijvoorbeeld de inschrijvingsgelden voor studerende moeders voordeliger kunnen maken. Misschien dat een toekomstig 'overkoepelend orgaan' dat de belangen van studenten met kinderen behartigt, hierin verandering zou kunnen brengen.

Bart De Schrijver
Benny Debruyne

(foto Jeroen Lissens)

Kinderdagverblijven aan de KU Leuven

Proffen en studenten, één peutertuin

es crèches telt de KU Leuven op dit moment. Vier in Heverlee, één op Gasthuisberg en één in Lovenjoel. Iets meer dan driehonderd baby's van maximum drie jaar worden er opgevangen. Minder dan tien procent van de baby's zijn kinderen van studenten. Dertig jaar geleden nochtans, werd de eerste crèche aan de KU Leuven speciaal voor kinderen van studenten opgericht.

"Op negentien februari van vorig jaar was het precies dertig jaar geleden dat wij begonnen zijn. In 1968 zijn wij in de 'Universitaire Peutertuin' begonnen met twaalf kinderen en twee verzorgsters." Aan het woord is mevrouw Cloet, toen al erbij en nu koördinator van de zes crèches. In de loop der jaren heeft ze de studenten en het klimaat waarin ze studeren, grondig zien evolueren. "Voeger was er ook een speciale 'Dienst Gehuwde Studenten' op studentenvoorzieningen, maar met het dalende aantal studenten met kinderen is die dienst verdwenen. Nu zijn het voornamelijk buitenlandse studenten die van onze crèches gebruik maken," vertelt Cloet. Bij de oprichting zat er sporadisch een baby van een personeelslid in de crèche. Het aandeel van kinderen van studenten

maakte meer dan negentig procent uit van het totaal. Nu is dit een kleine tien procent, waaronder een meerderheid buitenlandse studenten. "Voeger gebeurde het regelmatig — bij studenten geneeskunde bijvoorbeeld — dat zij hier toekwamen in Leuven, tijdens hun studies trouwden, en weggingen met drie kinderen. Ze waren toch zeker van een job. Bovendien waren antikonservatief en verantwoord ouderschap nog niet ingeburgerd. Nu is dat helemaal anders," aldus mevrouw Cloet. Toch zijn studenten nog altijd prioritair. Het probleem dat sommige studenten met kinderen niet naar ons toekomen, is voornamelijk te wijten aan gebrekkige communicatie. Dat de informatie vanwege de unief over de mogelijkheden die er zijn voor meisjesstudenten met kinderen gebrekkig is, zal hier allicht ook iets mee te maken hebben.

Subsidie

Om een plaatsje in een universitaire crèche te krijgen, moet je immers vroeg een aanvraag indienen en daarvoor moet je uiteraard al weten dat die crèches bestaan. De kinderdagverblijven kunnen het zich immers niet veroorloven om plaatsen onbezet te laten omdat hun subsidies afhankelijk van de bezettingsgraad. Dit heeft zelfs voor onprettig gevolg dat wanneer de

ouder(s) beslissen hun kind toch niet naar het verblijf te sturen, het kinderdagverblijf zich het recht toewijgt om het — vooraf betaalde — inschrijvingsgeld voor zich te houden, als "vergoeding voor de gemaakte reserveringskosten".

Stormloop

De opvang in de universitaire kinderdagverblijven getuigt van een behoorlijke kwaliteit. Zo wordt de ouder opgevangen door een sociale verpleegkundige. De verpleegkundige vraagt uitgebreid informatie over het kind. Om de 'integratie' van het kind in het verblijf zo vlot mogelijk te laten verlopen. De stormloop van de mama's en papa's op de crèches kan beginnen vanaf zeven uur 's morgens, de deuren sluiten om ongeveer halfzeven 's avonds. Het prijskaartje dat hieraan vasthangt is vastgesteld overeenkomstig het Ministerieel Besluit van vijf januari 1993. Dit gebeurt op basis van het inkomen van de ouders. Wie zijn kind maar deeltijds in het verblijf plaatst of er meerdere kinderen laat verzorgen, geniet een vermindering van de dagprijs. Bovendien zijn de kosten voor kinderopvang fiscaal aftrekbaar voor kinderen tot drie jaar.

Benny Debruyne
Bart De Schrijver

eren: wegwijzer

udent, twee dagtaken ook: tegelijk studeren en een andere klimaat — lees de zekerheid om onmiddellijk studenten nog tijdens hun Leuvense jaren den. In die tijd ontstond de eerste universitaire studenten bij te staan — zie het artikel op de minder — laat daar geen twijfel over bestaan — interview met de twee studentenmoeders op de tussen studeert één van hen niet meer om te gaan teun van familie en vrienden is de opgave te bolw- npressie van de problemen waarmee studenten die sociale diensten aankloppen. Enig overleg, of denten kunnen bijgestaan worden, lijkt een

(bd)

Kerstgeschenk voor de Rijkswacht

Ilak voor het begin van de kerstvakantie werd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers het wetsontwerp betreffende de criminele organisaties aangenomen. Dat wetsontwerp, waarmee de regering de georganiseerde misdaad zou aanpakken, stuitte vorig jaar op heel wat protest vanuit diverse organisaties, ook vanuit academische hoek. Het wetsontwerp zou politieke repressie in de hand werken en een soort vrijgeleide zijn voor de politiediensten. Dit jaar werd het wetsontwerp dan gebombardeerd door het ene amendement na het andere. Uiteindelijk leek de wettekst sterk uitgehold en verzacht. Toch blijven velen hun oude kritiek handhaven. Georges-Henri Beauthier, voorzitter van de franstalige Liga van de Mensenrechten, vindt het gewijzigde wetsontwerp zelfs "even gevaarlijk als het vorige".

Niet veel beweging meer in het rechtswereeldje sedert Liekendaal op rust is.

(foto Ivan Putt)

Sinds enkele jaren krijgt de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit enorm veel aandacht. Critici verweten gerecht en politiek immers dat men tot voor enkele jaren het probleem ofwel onderschatte, ofwel niet wilde zien. Het valt inderdaad niet meer te loochenen dat de georganiseerde misdaad tot diep in de legale economie is doorgedrongen. Dat deze evolutie op termijn de economie ernstig kan gaan ondermijnen, lijkt opeens niet langer denkbeeldig.

De regering besloot dus om aan de noodrem te trekken en diende in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een wetsontwerp in dat *criminele organisaties* omschrijft en een aantal daarmee in verband staande gedragingen strafbaar stelt. Het wetsontwerp had een uitgebreide definitie klaar voor het begrip "criminele organisatie": "Elke organisatie die uit meer dan twee personen bestaat met als oogmerk het in onderling overleg en gestructureerd plegen van misdrijven die strafbaar zijn met gevangenisstraf van minstens drie jaar om op onwettige wijze vermogensvoordelen te verkrijgen of de werking van publieke overheden of openbare of particuliere ondernemingen af te wenden en waarbij gebruikt gemaakt wordt van intimidatie, bedreiging, geweld... of waarbij kommersiële of andere structuren worden aangewend om het plegen van misdrijven te vergemakkelijken".

Rijkswacht

De kritiek op een dergelijk ruim en vaag geformuleerd wetsontwerp bleef niet uit. Uit de tekst bleek immers dat niet alleen het actief opzetten van zo'n organisatie een misdrijf vormde, maar ook het eenvoudige lidmaatschap ervan werd strafbaar. Zelfs wie deelneemt aan een legale activiteit van een criminele organisatie kon dus door het Openbaar Ministerie vervolgd worden. Denk maar aan de bankbediende die zelf correcte transacties verricht, maar die "moest weten" dat zijn werkgever op ruime schaal via Luxemburg belastingontduiking organiseert.

De Raad van State was niet mals in haar advies over het ontwerp en stelde dat

het "wettigheidsbeginsel" dat in de grondwet wordt gewaarborgd op die manier wordt uitgehold. Ook vanuit academische hoek was er scherpe kritiek te horen. Frank Verbruggen van het Instituut voor Strafrecht aan de KU Leuven waarschuwde dat deze tekst andere doelen dreigde te raken dan waarvoor hij werd opgesteld. Verbruggen stelde dat het gevaar voor een brede politieke repressie zou vergroten: de regering wilde immers niet alleen de op financieel gewin gerichte organisaties — de mafiagroepen, zeg maar — aanpakken. Ook de op politieke verandering gerichte organisaties, zoals vakbonden, mensenrechtenorganisaties of milieugroeperingen, en zelfs politieke partijen behoorden tot de doelgroep. Zo heeft bijvoorbeeld de uitdrukking in het ontwerp "om vermogensvoordelen te verkrijgen" tot gevolg dat zelfs de loonopslag van een vakbondsmedewerker als een vermogensvoordeel in strafrechtelijke zin kan worden beschouwd. Wanneer de vakorganisaties in Vilvoorde de machines en afgewerkte wagens van de Renault-fabriek bezetten had een rechter dat bijvoorbeeld kunnen beschouwen als het onrechtmatig nastreven van vermogensvoordelen.

Het weze opgemerkt dat op dezelfde manier in de jaren tachtig de Britse regering Thatcher de Engelse vakorganisatie 'National Union of Mineworkers' de nek omdraaide door al haar financiële vakbondreserves aan te slaan. Vanuit deze bewegingen werd het wetsontwerp dan ook eensgezind afgedaan als 'gevaarlijk'. Bovendien ontstond de vrees dat de wet een vrijgeleide zou kunnen worden voor de praktijk van de *pro-actieve-opsparing*. Dit houdt in dat de politiediensten, vooraleer enig strafbaar feit werd gepleegd, inlichtingen kunnen verzamelen over personen en organisaties. In een tweede fase kan dan worden overgegaan tot de vervolging van concrete individuen. Hoewel hiertoe nog geen wettelijke basis bestaat, *screende* de Rijkswacht met de operatie *Rebel* vierhonderd duizend persoonsgegevens van Turken in België onder het mom van de strijd tegen drugs.

Door het geroep van hun achterban

kregen sommige politieke partijen opeens interesse in het probleem zodat het wetsontwerp, dat op vijf juni vorig jaar geruisloos door de Kamer passeerde, terug voor behandeling werd opgenomen door de Senaat. Voorstellen tot wijzigingen van het ontwerp werden ingediend door de senatoren Erdman (SP), Lallemand (PS) en Boutmans (Agalev). Na nog enkele malen tussen Kamer en Senaat te hebben gependeld onderging het definitieve wetsontwerp tenslotte twee belangrijke ingrepen: Ener-

Men hoeft niet voor Derrick gestudeerd te hebben om in te zien dat op die manier enkel op kleine garnalen gevist wordt.

zijds werd de zin "de werking van publieke overheden of openbare of particuliere ondernemingen af te wenden" uit de tekst geschrapt. Anderzijds werd een alinea toegevoegd die bepaalt dat het nieuwe artikel 324bis "niet van toepassing is op de organisaties met een uitsluitend politiek of vakorganisatorisch oogmerk, noch op de organisaties met een uitsluitend liefdadig, levensbeschouwelijk of religieus oogmerk". Volgens senator Boutmans is de wet daarmee in zulke mate uitgehold dat ze aanzienlijk minder politiek gevaarlijk is geworden.

Snelweg

Georges-Henri Beauthier, voorzitter van de franstalige Liga van de Mensenrechten noemt het voorstel evenwel "even gevaarlijk als het vorige". Opnieuw maakt de wetgever gebruik van vage termen zodat aan de rechter een te grote beoordelingsvrijheid wordt gegeven. De wetgever laat met de huidige beoordelingen toe dat de Minister van Justitie of de rechter in kwes-

tie bepaalt wat bijvoorbeeld een syndicaal of filantropisch doel is. Een eenvoudige bedrijfsbezetting of stakingspost — wat tot de "normale" middelen van de vakbond behoort om de belangen van haar leden te verdedigen — kan een rechter dan niet als een "syndicaal doel" kwalificeren, maar als een louter misdrijf.

Wat de deelname aan een criminele organisatie betreft, blijft de situatie zo goed als ongewijzigd. Het feit alleen al dat men zijn bijdrag betaalt aan een vakbond die van plan is een snelweg te bezetten zonder dat men daar actief aan meewerkt, maakt iemand tot een strafbaar deelnemer van een criminele organisatie en kan hem of haar eventueel het voorwerp doen worden van een *pro-actieve-opsparing* door de rijkswacht. Ondanks het gegeven dat de wet organisaties die "uitsluitend een syndicaal doel hebben" niet viseert, wordt de rijkswacht een vrijgeleide gegeven om een hele organisatie op die manier in kaart te brengen.

Telefoontap

Niet alleen het democratisch gehalte maar ook de doeltreffendheid van deze nieuwe wet wordt door velen betwijfeld. Beauthier: "Het voorstel en de amendementen gaan voorbij aan de werkelijke bedoeling van de wet". Deze wet maakt het de parketten in de praktijk niet gemakkelijker om de georganiseerde misdaad te bestrijden. Volgens Frank Verbruggen bestaat de wet uit een zodanig logge constructie, dat de bewijslast voor het Openbaar Ministerie té zwaar uitvalt. Bovendien heeft de wet, paradoxaal genoeg, een absoluut gebrek aan slagkracht. In de toelichtingen bij het wetsontwerp valt te lezen dat de wet zou toelaten om "diegenen te straffen die totdaantoe in de schaduw van de vervolging bleven, zoals de chauffeur van een maffia-baas, de boekhouder of advocaat van een criminele organisatie". Men hoeft niet voor Derrick gestudeerd te hebben om in te zien dat op die manier enkel op kleine garnalen gevist wordt. De grote garnalen kan je volgens Beauthier het best vangen door bijvoorbeeld het opheffen van het bankgeheim om de internationale geldstromen te controleren. Bovendien lijkt het vanuit juridisch oogpunt onbegrijpelijk waarom men de bestaande wetgeving over de bendevorming niet verder heeft verfijnd en vernieuwd in het licht van nieuwe, zware vormen van criminaliteit.

Beauthier vaart stevig uit tegen een aantal ondemokratische evoluties in ons rechtstelsel die deze wet mogelijk hebben gemaakt. Het streven naar een eenheidspolitie en de recente wijzigingen van het Strafwetboek — de Wet Franckhont — hebben geleid tot het systeem van de "Ministries" waarbij zowel politiediensten als parketmagistraten hun onderzoek kunnen voeren buiten de controle van de rechtbanken, aldus Beauthier. Bovendien ligt het ontwerp betreffende de criminele organisaties in de lijn van een aantal recente wetten, zoals bijvoorbeeld de wet die de "telefoontap" regelt of de wet van Johan Vande Lanotte over de versterking van de aisielprocedure.

Wat op het eerste gezicht verwondering kan wekken is het feit dat ook een studentenorganisatie zich zorgen dient te maken over de wet betreffende de criminele organisaties. Als de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) een akte op het getouw zet, dan kan ook zij op basis van diverse redenen gebrandmerkt worden als criminele organisatie. Omdat de wet zich vooral fikseert op vermogensvoordelen, kan niet Loko zelf, maar wel haar vrijgestelden vervolgd worden. Ook een studentenakte zoals die van de krakers in Leuven kan op die manier vlug 'ontmanteld' worden.

Bart De Schrijver

De revolutie van de liefde

Toneelhuissjef Luc Perceval houdt van uitdaging, media-belangstelling en contestatie. Na de teaterkraker 'Ten Oorlog', koos hij deze keer voor 'Franciska' van Frank Wedekind. Het stuk is een collage van opera, drama en musical en handelt over de confrontatie tussen man en vrouw, meer bepaald de seksuele bevrijdingstrijd. Deze week landt Perceval met zijn troepen in de Leuvense Stadsschouwburg.

Wedekind schreef jaren aan dit stuk om het uiteindelijk in 1912 te laten opvoeren. Twee dagen na de première voerde de sensuur het stuk af: de aantasting van het huwelijksideaal was aanstootgevend. Bij de première van 'Franciska' in de Antwerpse Bourla-schouwburg kon men ook gewagen van een nieuwe preuttheid. In eigen land voert het Toneelhuis praktisch sedert haar ontstaan een verbeten strijd tegen de zedenmeesters die her en der — met het oog op de nakende verkiezingen — zijn opgestaan. Er kwam een pamflet van VLD-politicus Ward Beysen en een klacht van het Vlaams Blok wegens openbare zedenschennis. Maar de korrektionele rechtbank had blijkbaar geen oren naar het puriteinse geweeklaag over het juiste sifje blote piëms en borsten in de Bourla, en sprak Perceval vrij.

Slaafje

Deze kon eindelijk opgelucht ademhalen, want heel de zielige vertoning van de Antwerpse farizeeërs deed het toneelhuis bij het publiek recht in de schandaalsleer belanden. Het debat over 'hoe verdorven teater mag zijn', werd tot in de gemeenteraad gevoerd. Het is een strijd die al enkele maanden duurt en waarbij Perceval toch al wat water bij de wijn heeft gedaan. Toch is het misschien goed dat Het Toneelhuis in Antwerpen werd opgericht, en niet in Gent of Brussel: teater moet tegen het zere bled durven schoppen, zelfs al loopt het publiek bij bosjes weg. De voorwaarde om 'zinvol' te blijven verontrusten is evenwel dat de producties gericht zijn op een zo breed mogelijk publiek.

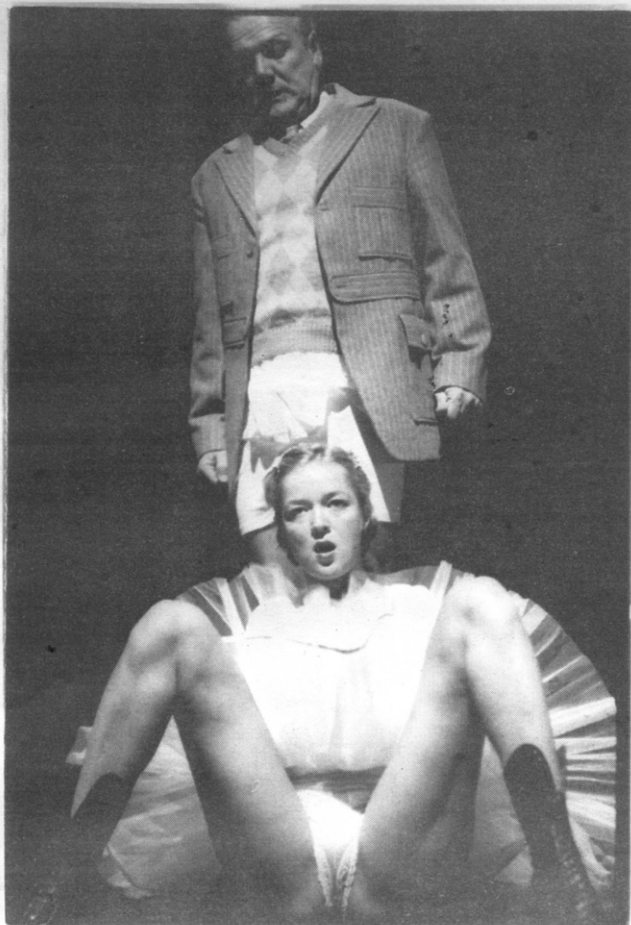
'Franciska' is eigenlijk een collage van opera, musical en drama, en als we eerlijk zijn: een brutale konstruktie doorspekt met hilarische tafereeltjes. Het hoofdmotief van

het stuk is de confrontatie tussen een man en een vrouw. Ietwat uitgespit kan je spreken van een bizar verhaal van een vrouw die meer uit de kan wil halen dan de seksegenoten van haar generatie. Franciska verkoopt namelijk haar ziel aan Désiré, een duivels figuur, en mag in ruil twee jaar "de man uithangen" door haar gedurende die tijd te laten onvormen tot een wereldberoemde operazangeres. De Beethoven Akademië moet helpen de operasfeer op te roepen. Maar uiteindelijk beseft Franciska dat ze om de tuin geleid is, en wordt tenslotte toch het slaafje, de gedwongen prostituee van haar echtgenoot. Vrouwenemancipatie, het ontbare huwelijks, de seksuele bevrijdingstrijd die de mens stuurt en drijft, het kosmische gegeven dat man en vrouw eeuwig zullen botsen. Wedekind wou dit alles in één stuk stoppen. Perceval spaarde echter geen creativiteit om er alles en nog meer uit te halen.

Schandaal

Al tijdens de eerste twee van de negen tafereelen uit 'Franciska' wordt duidelijk waarom het een stuk een kolfje is naar de hand van de regisseur. De heldin beleeft zo'n rits avonturen en belandt in zoveel verschillende situaties, dat je er als schalkse toneelmaker evenveel kanten mee uitkan. Vanonder moeders rokken trekt de wulpshe dochter als mant naar een bordeel en van daaruit opnieuw richting Désiré, met wie ze vrij woelige huwelijksjaren doormaakt. Tussendoor maakt ze carrière als aktrice en verleidt ze gretig wat aanbidders. Het wordt eigenlijk een tocht doorheen de illusies van het leven. Deze vrouwelijke Faust — met onder andere Ariane Van Vliet en Koen van Kaam als hoofdfiguren en broer Stefan Perceval als humorist — is een tipische Percevalregie met heel veel knipogen naar televisie en andere media. Vertaler Marcel Otten poogde er wat Belgische aktualiteit in te stoppen. Dat laatste valt wat mager uit en ook de breedgesmeerde lachtruks, bedoeld als kritiek op datgene wat zich op het podium afspeelde, zullen lang niet iedereen meeslepen.

Meer dan op de acteurs, draait het stuk hier voornamelijk om de vormgeving. Franciska is dus vooral een 'kijkproduktie'. De scène is een 'in de lucht drijvend', rond podium waar de voorstelling op begint. Dat

"Open, open, open moet het zijn"

ronde gevaarte speelt een steeds centralere rol. Gedurende het stuk wordt er dan 'gezap't' van bordeel naar paleis of naar het teater voor een dwaas mysteriespel met een onzinnige draak. Perceval geeft het gevaarte een immense penis mee, terwijl hij tegelijkertijd een akteur laat draven om te protesteren tegen zoveel wansmaak. Het beest figureert in een symbolische scène waarin het gevecht van Sint-Joris met de draak wordt uitgebeeld. In de encensering van Het Toneelhuis krijgt het een onverbloemde seksuele inkleuring. De sfeer van Wedekind sluit hier wonderwel bij aan: nachtleven,

erotiek, drank, hoeren en troosteloze liefdespogingen. Maar ook het sirkus van Wedekind leeft hier: de kitsch wordt in vol ornaat ten tonele gevoerd om er vervolgens de spot mee te drijven. Op de gevel van de schouwburg prijkt in reusachtige letters "Echte liefde leeft hier niet meer".

Onvervaard zet de regisseur vervolgens alle middelen in om ultrarechts een lesje te leren. Als toegeving aan de 'schandaaldruk' schraapt hij het kinderkoor uit een lied dat verwijst naar pedofilie, maar de sferking blijft onverkort: twee meisjes zingen strijdbaar en stampvoetend dat ze "alle lullen zullen vreten". Ondertussen houden de twee hoofdpersonages zich bezig met blote, spetterende waterspeltjes.

Bonbons

Wat Perceval uitstekend lukt in deze pompeuze bonbonnière, is sfeer scheppen. De acteurs lopen relaxed over het podium, ze nemen de ruimte om te improviseren. Maar het stuk is niet altijd even begrijpelijk en coherent. Door de paraferalia van Franciska's 'train de vie' in detail uit te werken, schiet de aandacht voor de grote boog er wat bij in. Niet alle tafereelen dragen even efficiënt bij tot het geheel: het tweede is een aaneenrijging van liedjes van Stijn Meuris. Het kommuniereert moeizaam en het tempo duikt naar beneden. Naar het einde toe komen de grote lijnen beter aan de oppervlakte. Door het 'precisiewerk' spitst het akteren zich vooral toe op handelingen van korte duur.

Grijpt Franciska niet recht naar het hart, het blijft een oogstrelende vertoning. Het allegaartje wankelt tussen sentiment, sirkus, revu, B-film en musical. Om te eindigen in onverholven romantiek en een weldadige smartlap: "Diep verscholen in dit tranendal, wacht een plek op ons twee." De acteurs zitten op een schommel en spelen met ballonnetjes.

Bart De Schrijver
Yves De Jaegher

(foto Ivan Put)

**"Los Taxios"
beste kortfilm**

Kort is minimalisme.

(foto Dirk Bernard)

Het werd een nogal rommelige finale op de prijsuitreiking van Leuven Kort. Voor de rest mag het Leuvense kortfilmfestival echter terugblikken op een geslaagde vierde editie. Op 20 december werden de prijzen verdeeld in de Stadshouwborg, waar de organisatie bekend maakte dat dit het laatste jaar was met alleen Belgische kortfilms. Zoals te verwachten viel, ging "Los Taxios" van Lars Damoiseaux lopen met de prijs van het publiek. Van zijn hilarische kortfilm over twee Nederlanders die door een taxichauffeur worden rond gereden in Brussel, worden een aantal kopieën gemaakt die dan in de Vlaamse bioscopen als voorfilm zullen worden getoond. Dennis Nap mocht voor "Het kan nog erger", waarin een twintiger zijn verstandelijk gehandicapte broer probeert in te tomen, de prijs voor het beste debuut (50.000 frank) in ontvangst nemen. De jury, die bestond uit Frank Van Passel, Chantal Pattyn, Patrice Toye, Bart De Pauw en Jan Temmerman, gaf de 150.000 frank bedragende prijs voor de beste kortfilm aan Gert Embrechts en "13", zijn versie van het bijbelse verhaal.

(bb)

Grand Café La Royale
het eet-, praat- en leescafé

tegenover het station in Leuven

dagmenu en à la carte, snacks, ijsjes
en ... tapbieren en groentesappen, warm en
sterk en ... elke dag diverse (inter)nationale
dagbladen, tijdschriften en ...

elke dag open tot 1 uur 's nachts

(advertentie)

(advertentie)
van fifties
tot
seventies,
van
klassiek tot
modern

**Kringloop-
winkel
Spit, alles
wat je kot
nodig heeft**

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

**DUIZENDEN
BOEKEN AAN
WEGGEEFPRIJZEN**

vanaf **9 januari '99**

Massale opruiming van boeken & papierwaren

+ Onze stikkeractie
voor boeken blijft lopen:

- groen (20% korting)
- geel (40% korting)
- oranje (60% korting)
- rood (90% korting)

Tiensestraat 134-136 3000 Leuven
Tel.: 016/29 11 00

Piet Waelens, de pionier van de Leuvense kopiezaken

“In mijn eerste kopieermachine brandden de orginelen meestal op”

Ierwijl de meeste studenten begin jaren zestig hun vingers nog blauw schreven, introduceerde Piet Waelens in 1964 als eerste de kopieermachine in de Leuvense studentenstad. Waelens heeft een hele geschiedenis van pamfletten en tesisen achter de rug. Maar de kopie-pionier uit de Vaartstraat stopt volgend academiejahr met zijn kopie-activiteiten.

Piet Waelens: «Ik ben begonnen met mijn zaak in 1963. Wij werkten toen met stencils: je moest eerst het werk intikken op een schrijfmachine zonder lint. En dan kon je dat exemplaar dat via de machine was doorgedrukt, afdrucken door middel van een scheikundige bewerking. Vervolgens moest je die stencils sorteren. Daarvoor hadden we jobstudenten in dienst die dan een hele avond rond een tafel moesten lopen. Dat was een plezant werk. Mijn zoon, die rechten heeft gestudeerd, liep dan ook rond de tafel, maar dan om de beste nota's eruit te halen. Hij hoefde dus niet al te veel naar de les te gaan.»

«Als iemand met zijn tessen binnenkwam, dan kon die minstens een week wachten want al die lektuur moest volledig overgetikt worden. Het ging toen om zo'n dertig tessen per week. Mijn vrouw hield zich daarmee bezig. Zij heeft honderden van die turven door de schrijfmachine moeten draaien. Voordeel was dat wij meer dan nu op de hoogte waren van de intellectuele activiteiten van de studenten. Met de huidige moderne machines die we nu hebben, geeft de student zijn tesse af, en na een uurtje is die klaar en ingebonden.»

Veto: Wanneer bent u van start gegaan met de kopie-activiteiten?

Waelens: «In 1964 had ik als eerste in Leuven een kopieermachine, een Xerox. Xerox, een Amerikaanse firma, bracht in 1959 die machines op de markt. Ik was één van de eerste Belgische klanten. Het spijtig is dat de Belgische onderneming Agla-Gevaert rond die tijd ook al een soortgelijke kopieermachine had ontwikkeld, maar de Amerikanen waren hen te snel af. Lernout en Hauspie zouden dus beter uitkijken. Ook Acco schafte zich een beetje later een kopieermachine aan. Die machines waren zo groot als een toog in een kafee. Dergelijke gedrochten waren ook niet echt milieuvriendelijk, zelfs eerder giftig door de loodampen die eruit stoomden. Een ander nadeel was dat het origineel soms bleef stecken in de machine, en opbrandde door de hitte van de lampen. Dan begonnen die klanten van hun oren te maken. Het is soms zelfs gebeurd dat een diploma in vuur opging. Dan moesten die sukkelaars terug naar de professoren om handtekeningen te verzamelen. In het begin kwamen de studenten trouwens vooral voor de lol kopiëren. Het kostte toen acht frank voor een kopie. Daar kon je in die tijd een pint voor drinken.»

Veto: Hoe is het dan verder geëvolueerd?

Waelens: «De tijd in de kopieerwereld bleef geen sekonde stilstaan. In 1965 kwam al een nieuwere versie van Xerox op de markt. Deze liet ons toe goedkoper te werken en de prijs tot vijf frank per kopie terug te brengen. Je moest toen wel nog elk blad met de hand in de machine leggen. In 1975 was er dan sprake van een heuse 'kopieboom', doordat de eerste automatische kopieermachines op de markt kwamen. Op eens schoten de kopieerzaken als paddestoelen uit de Leuvense grond. Maar de markt stortte in elkaar en de middenstanders konkurdeerden elkaar kapot. Sommigen probeerden zelfs voor één frank te werken. Die gingen dan wel vlug failliet. We probeerden toen tot prijsafspraken te komen, maar dat

heeft nooit gepakt. De enige die zich daaraan hield was de Acco. De meeste kopieerzaken kochten toen kleinere machines aan voor zelfbediening. Wij hebben nooit aan zelfbediening gedaan, maar zijn wel steeds verder blijven investeren in nieuwe technologie. Het vreemde is wel dat het basisprincipe van de kopieermachine nog altijd hetzelfde is gebleven: na de lichtflits worden de letters gebakken in een poederachtige inkt. Het digitaliseren van dit systeem met computers heeft hier niets aan veranderd. De kwaliteit is uiteraard wel veranderd, alleen al wat betreft het papier: Men is geëvolueerd van stinkend, vettig loodpapier naar gewoon papier, gebakken in de oven. Ik heb ook eens een tijd met gerecycleerd papier gewerkt, op aanraden van een milieubewuste student. Die rage heeft in Leuven drie jaar geduurd maar is dan vreemd genoeg uitgedoofd.»

«Vanaf de jaren negentig maakten wij tien miljoen kopies per jaar. Wij zijn ons voornamelijk gaan bezighouden met het kopiëren van tessen, cursussen en andere schrifturen. Voor het kopiëren van nota's en kleinere dingen gaan de studenten meestal naar zaken zoals die in de Tiensestraat. In die straat alleen zijn nu al zeven kopieerwinkels. Het is wel spijtig dat we geleidelijk aan het intense contact met de studenten verloren.»

Veto: Hoe kwam u op het idee om kopies voor studenten te gaan maken?

Waelens: «Mijn vader was ook een druk-

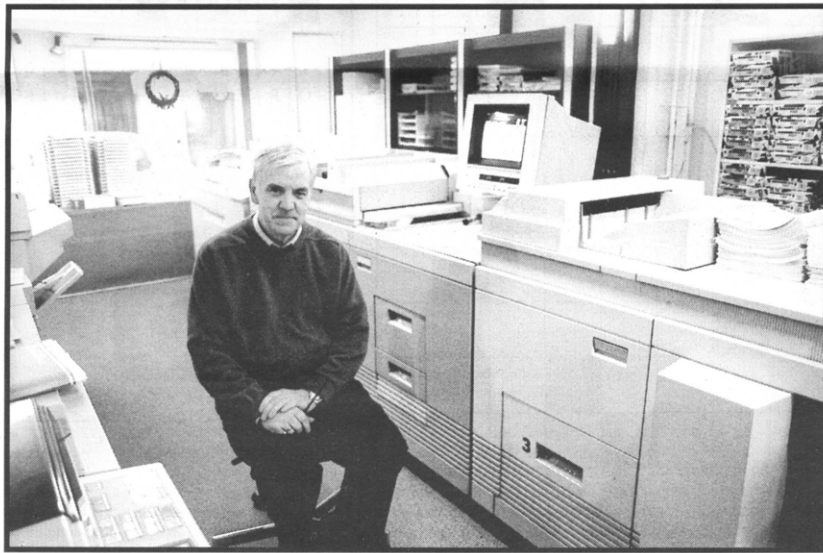
ziet wat voor telefoonboeken die moeten blokken. En die kopieermachine heeft daar niets aan veranderd. Integendeel, ze heeft misschien de werkdruk nog vergroot. Maar die studenten van vroeger waren rijk, vormden een bevoorrechte elite. Je moest hen als middenstander nog aanspreken met 'mijnheer'. Dat is pas veranderd sinds de grote democratisering van 1968. Wat betreft de kopies, gebruikten de studenten die toen niet zozeer voor studiedoelinden maar als wel voor politieke. Ik moet wel

“Ook een meisje kwam eens voor een doop langs om haar borsten op de kopieermachine te leggen”

zeggen dat de studenten toen veel solidaarder waren dan nu. Er was in die tijd in elk jaar iemand die goede nota's had en die ze dan liet drukken voor al zijn collega's. Nu komen ze allemaal op eigen houtje, hun eigen nota's voor hun eigen 'ikje' kopiëren.»

Veto: Voor welke studentenorganisaties heeft u gekopieerd?

Waelens: «Ik heb schrijfsels gekopieerd voor Sociale Raad, het KVHV, en noem

't is toch modern; hé

(foto Ivan Put)

ker. Zowel in de Eerste als in de Tweede wereldoorlog heeft hij gedrukt voor de weerstand. Ik weet nog goed dat de Gestapo bij ons is langsgeweest om te controleren. Maar ze hebben nooit iets gemerkt. Na de oorlog ben ik dan voor drukker gaan studeren in Bergen. Mijn eerste patron adviseerde me om een kopiezaak te beginnen in Leuven, daar er nog maar tien van dergelijke zaken waren in België. In Italië en Engeland was het gebruik van kopies toen al gemeengoed bij de studenten. Maar ik kon toen nooit geloven dat zoiets ook in Leuven zou lukken. Ik zat er duidelijk naast.»

Veto: Welke plaats had de kopieermachine vroeger en nu in het studentenleven?

Waelens: «Vroeger hadden de studenten veel minder cursussen te blokken, en de werkdruk lag ontzettend veel lager dan nu; Ze hadden een beter leven en konden meer uitgaan. Ik heb nu medelijden met studenten die bij mij over de vloer komen: als je

Dienaars

Veto: Zijn er geen studenten bij u over de vloer gekomen die nu bekend zijn?

Waelens: «Luc Vanden Brande, die was verantwoordelijk voor de cursusdienst van het VRG. Dat was een klein, grappig manneke. Ik had nooit gedacht dat hij het zover zou schoppen. In die tijd kwamen ze van

het VRG om hun gerief met een fiets met een lege bak bier erop. Nu komen ze met een bestelwagen. Ik kan mij ook nog Paul Goossens herinneren, die was praeses van het KVHV. Dan heb je ook nog Kris Merckx van Amada, die bij mij langskwam om pamfletten te laten kopiëren.

Veto: Hebben de studenten zich altijd netjes gedragen in uw zaak?

Waelens: «De studentenfanfare rukte vroeger nog elke dag uit en meestal deden die mijn zaak ook altijd aan; dat was ambiance. Er kwamen eind jaren zestig eens drie studenten binnen, een beetje voor sluitingsuur, die hun edele delen kwamen kopiëren om een pamflet te maken. Ook een meisje kwam eens voor een doop langs om haar borsten op de kopieermachine te leggen.»

Veto: Hebt u soms geweigerd om bepaalde pamfletten te drukken of te kopiëren?

Waelens: «Ik heb nooit een onderscheid gemaakt tussen links of rechts. Dat kun je je als zelfstandige niet veroorloven. Maar sommige dingen weigerde ik te kopiëren als ze bijvoorbeeld compleet ondemocratisch waren of de mensenrechten negeerden. Zo kreeg ik soms van die fanatiekelingen over de vloer die de kampen van de Duitsers ontkenen. Ik heb verdorie als kind zelf gezien hoe ze de joden hier in Leuven meenamen en deporteerden. Ook bij het bezoek van de paus in 1985 aan Leuven, had een organisatie een pamflet bij mij willen maken met daarop de Paus, afgebeeld op een pispoet. Ik heb in alle vriendelijkheid gezegd dat ik dat weigerde. Als de universiteit dat had gezien dan zou er wat gezwaaid hebben.»

Schoenmaker

Veto: Hebt nu nooit problemen gehad met bepaalde klanten?

Waelens: «Ik heb ooit eens een 'farce' gehad met een fotobok. Een meisje stond er halfnaakt in. Haar vader had het gezien

en wou een proces aanspannen tegen mij. Door een verstrooidheid heb ik ook eens pamfletten voor de voetbal vermeld met een tesse. Die student was daar niet zo gelukkig mee.»

Veto: Wat vindt u van de reprografierechten?

Waelens: «De kopiezaken gaan hiermee drijven. Ze zullen elk jaar moeten betalen, en dat zal de prijzen de hoogte in drijven. De zaken lopen immers meer risico om gekontroleerd te worden.»

Veto: Hoe ziet u de toekomst in van de kopie-business?

Waelens: «De laatste ontwikkeling is dat je op internet je

werk maakt en dan opdracht geeft aan een kopiezaak om het te bewerken of af te drukken. Deze dure technologische evoluties kunnen niet meer gevolgd worden door kleinere zaken. Je komt dan niet meer toe met een louter studentenklieftje: dan moet je ook kopies kunnen leveren aan bedrijven. De groten zullen dus overleven of je moet het doen zoals in de Tiensestraat met honderd kleine kopieermachines.»

Veto: Wat is de grootste voldoening geweest in uw kopiecarrière?

Waelens: «Ik heb enorm veel kameraadschap gekregen van de studenten. Ik ben ook met menig student stevig op kafee kunnen gaan. De mooiste momenten waren dat ik om één uur 's nachts nog werd opgebeld door een angstige student om nog vliegenvlug een tesse in te binden. Achteraf kreeg ik dan van die jongen of dat meisje een fles drank of een bloemetje.»

Bart De Schrijver
Yves Dejaeghere

IFB-schema's

Dit schema geeft een overzicht van de interfacultaire sportwedstrijden van de komende dagen. Achtereenvolgens leest u datum en uur, plaats, wedstrijd en tussen haakjes die een scheidsrechter dient te leveren.

Voetbal Dames

• Voorronde
6 jan 18 u, KG, Katecheta - Pedagogie (Medisoc)

• Eindronde

3 feb, 19 u, KG, LBK-B1 (B3)
3 feb, 20 u, KG, B2-B3 (LBK)

Voetbal Heren

• Voorronde

7 jan, 20 u, VB3, Germania - VTK (Cit )

4 jan, 18 u, KG, VTK - Bios (Cit )

4 jan, 19 u, KG, Germania - Cit  (VTK)

5 jan, 18 u, KG, Politika - LOKO (Katechetica)

5 jan, 19 u, KG, Eoos - Thomas Morus (Groenveld)

5 jan, 20 u, KG, Pauscollege - Medisoc (LBK)

6 jan, 19 u, KG, Cam. Torres - Farma (VTK)

6 jan, 20 u, KG, Medica - Thomas Morus (Wina)

6 jan, 22 u, VB3, Terbank - Groenveld (LOKO)

7 jan, 18 u, VB3, Groenveld - LBK (Medisoc)

7 jan, 19 u, KG, Justus L. - Katechetica (Politika)

7 jan, 18 u, PT, Politika - Pedagogie

• Eindronde

11 jan, 18 u, VB3, D1-F2 (Salvast)

11 jan, 19 u, VB3, C1-Salvast (VRG)

11 jan, 20 u, VB3, B2-2 beste 3 (beste 3)

11 jan, 21 u, VB3, A1-beste 3 (2 beste 3)

12 jan, 18 u, VB3, E2-A2 (D2)

12 jan, 19 u, VB3, D2-E1 (A2)

12 jan, 20 u, VB3, C2-Apollon (B2)

12 jan, 21 u, VB3, B2-Chemika (C2)

Minivoetbal Dames

• Voorronde

7 jan, 19 u, PT, LOKO - LBK (Economika)

7 jan, 20 u, PT, Ekonomika - Pedagogie (Wina)

7 jan, 21 u, PT, Farma - Historia (Cité)

7 jan, 22 u, PT, Cité - Alfa (Farma)

12 jan, 20 u, PT, Thomas M. - Pedagogie (Wina)

12 jan, 21 u, PT, Politika - Cité (Industria)

• Eindronde

27 jan, 18 u, PT, Merkator-C2 (D2)

27 jan, 19 u, PT, B1-D2 (C2)

27 jan, 20 u, PT, A2-D1 (B2)

27 jan, 21 u, PT, B2-Wina (A2)

Minivoetbal Heren

• Voorronde

5 jan, 18 u, PT, Alfa-Industria (LOKO)

5 jan, 20 u, PT, Paters-Spora (Camillo

Torres)

5 jan, 21 u, PT, Pius X-KLIO (VTK)

6 jan, 18 u, PT, Paters A. - Pedagogie (Germania)

6 jan, 19 u, PT, Alfa-LOKO (Lerkevel)

6 jan, 20 u, PT, Groenveld-Industria (Klio)

6 jan, 21 u, PT, Lerkevel-KLIO (LOKO)

6 jan, 22 u, PT, Eoos-Terbank (Politika)

7 jan, 18 u, PT, Politika-Pedagogie (Eoos)

11 jan, 19 u, PT, Alfa-VRG (Lerkevel)

11 jan, 20 u, PT, Pius X-Lerkevel (VRG)

11 jan, 21 u, PT, Groenveld-VRG (Pius X)

11 jan, 22 u, PT, Pedagogie-Spora (Politika)

12 jan, 18 u, PT, Thomas M. - Pedagogie (Paters A.)

12 jan, 19 u, PT, Chemika-Historia (Portulaca)

12 jan, 22 u, PT, LOKO-VRG (Alfa)

• Eindronde

13 jan, 18 u, PT, B1-Pauscollege (Romania)

13 jan, 19 u, PT, A1-Romania (Pauscollege)

13 jan, 20 u, PT, D1-G2 (H2)

13 jan, 21 u, PT, C1-H2 (G2)

14 jan, 18 u, PT, D2-H1 (A2)

14 jan, 19 u, PT, A2-LBK (D2)

14 jan, 20 u, PT, C2-Salvast (B2)

14 jan, 21 u, PT, B2-Wina (C2)

kolofon

Veto
s Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 25
Nummer 14
4 januari 1999

Ver. uitg.: Benny Debruyne

Hoofdrektie: Jeroen Lissens
Redaktiesekretaris: Benny Debruyne

Redactie: Aernout Beke, Katrien Darras,
Joost Helten, Sofie Overstijns, Bart De
Schrijver

Doka: Dirk Bernard, David Maesen, Ivan
Put, Pieter Van der Aa

Medewerkers: Bert Balcaen, Deborah
Bick , Stijn Bovy, Yves Dejaeghere,
Kristof Messiaen

Layout en Vormgeving: Aernout Beke,
Filip De Keukeleere, Hans Vandenebeele,
Eva Wittocx, Sofie Overstijns, Hans
Declercq, Jeroen Peeters, Benny
Debruyne, Jeroen Lissens

DTP: Filip De Keukeleere, Hans
Vandenebeele, Eva Wittocx, Hans
Declercq

Spelling: Hans Vandenebeele, Filip De
Keukeleere

Eindredactie: Bart De Schrijver, Jeroen
Lissens

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)

Oplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
over te schrijven op rek. nr. 001-
0959719-77

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

kruiswoord

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal 1 Engels graafschap — Zoogdier met een kort slurfie 2 Neef en schoonzoon van Mohammed — Niet helder van hoofd — Muzieknot 3 Japan — Nederlandse rivier 4 Aziatische streek 5 Getijde — Spil — Bloedvat 6 Schaapkaemel — Deel van de bijbel — Muzieknot 7 Woordvoerder 8 Het verharan — Vorstelijk verblijf 9 Voedingsmiddel — Eiland in de Ierse Zee — Golfterm 10 Hatelijke opmerking — Natuurkundige die de eerste praktische telefoon vervaardigde.

Vertikaal 1 Preekstoel — Europeaan 2 Rechter en hogepriester in Israël — Krachtige trompet 3 Stamloze moeraspalm — Deel van het jaar 4 Europese hoofdstad — Pers. vnv. 5 Bijwijlen — Naaldboom 6 Herkenningmelodie — Arabisch sultanaat 7 Voltooid — Deel van Zuid-Afrika 8 Deel van een insectenlichaam — Belgische rivier 9 Denkbeeldig — Mager, flets 10 Deel van een ui — Vierkante soldatentas.

Door Filip De Keukeleere

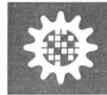

vorig nummer

P	A	T	S	M	E	R	I	G
O	N	A	N	I	E	O	O	I
L	M	O	T	P	E	N	S	
E	L	T	S	A	A	R	T	
N	O	T	A	S	N	E	B	
T	U	B	E	T	I	E	N	
S	N	E	G	U	S	S	I	
T	E	I	L	N	E	K	G	
O	R	E	T	I	R	A	D	
P	A	K	K	E	T	N	O	

Kruiswoordraadsels invullen zonder pen
kan nu ook: surf snel naar

<http://veto.student.kuleuven.ac.be/krwweb/xwoord.html>

Zoekertjes zonder commercieel oogmerk (gezocht, gevonden, verloren e.d.) zijn gratis. Voor de andere (te koop, te huur, tikwerk) wordt 100 frank per week aangerekend. De redactie behoudt zich het recht voor een zoekertje niet te plaatsen. Gebruik onderstaand rooster, 1 teken per vakje, 1 vakje tussen de woorden. Zenden aan of afgeven op 's Meiersstraat 5. Via e-mail kan ook op veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

iMac

iMac 32/4GB/CD/Modem
met de 11 standaard softwares
waaronder ClarisWorks.

IN VOORRAAD
iMac revisie B
m t MacOS 8.5
m t 6 MB VRAM
mét een ATI Rage
PRO 3D videokart

61.990
51.231 BEF zonder BTW

+ GRATIS!

7 SCHITTERENDE GAMES

Gratis 7 schitterende GAMES bij aankoop van een iMac :
Nascar Racing, Lords of the Realm, Pinball 3D, Holy Jack, Trophy Bass en Caesars II.

+ CADEAU!

CADEAUCHEQUE VAN 5000,-

en daar bovenop krijgt iedereen die in december '98 of januari '99 een iMac koopt een cadeaucheque voor producten ter waarde van 5.000 bef (incl. BTW). Actie tot 31/1/99.

cadeaucheque
5.000 fr

Deze cadeaucheque kan niet worden gecombineerd met eventuele andere promoties van Apple Computer.

AppleCentre EasyWare • Vaartkom 47, 3000 Leuven
Tel 016/23 10 20 • Fax 016/29 41 24 • E-mail info@easyware.be

zoekertjes

√ Waar is mijn fietsen-stal-ling?
 √ Waar was je op de aktie
 √ Woe 27 jan. 4991 3Fucking' Guitar Noiz"
 Deze keer met "The God Machine".
 √ Voor een denderleewinnetje. Ik hoop dat je denderleewitjes beseft wat een gelukzak hij is! Martini.
 √ Liefste Frederik, ik wens je een PASSIONELE (you know...!!) twintigste verjaardag! Enjoy it! Liefs,...princessa. X.

√ Gelukkige verjaardag Eva, ik hou van jou, Olivier (Smoky!).
 √ Te koop: microsoft netwerken trainingskit + wiskunde voor het hoger technisch onderwijs, academic.derv., papula, twee delen + windows 95 deluxe (uitgebreid + CD) en nog andere (elektronika enzovoort.) Vanaf 50 frank per

boek. Microsoft kit +/- 750 frank. Bel: 016/822186 Email: francis.meerkens@ping.be
 √ O tempora ,o mores... vroeger kwam Moos de zoekertjes intikken.
 √ Ze moesten heel Moes ompetteren...ze zullen het daar geweten hebben
 √ Jeroen, koop u een volkswagenfiets met zestien kleppen
 √ Schröder in eerste versnelling
 √ Met Kohl gaat je vehikel al snel achteruit
 √ Ik heb fazant gegeten, gewikkeld in spek en gegrild in den oven. Het was goe.

√ Kattemieke, wilt ge nie zo eens een vogelnestje voor mij klaarmaken?
 √ Jeroen en Benny,... afspraak om twaalf uur in de Stijve Laars

SPORTURA REIZEN
 sneeuwzekere bestemmingen tegen **onklopbare prijzen!**
 Vanaf 5.990 BEF all in ook voor groepen
TEL: 016/29.87.29
FAX: 016/29.87.20
 Muntstraat 38, 3000 Leuven
 ledere week last-minute prijzen

ICHO COPY **WIE VAN DE DRIE??**

Tiensestraat 118 Tel: 23.70.30	Tiensestraat 88 Tel: 23.70.02	Naamsestraat 115 Tel: 23.70.03
Ma.-Do. 9 - 22u. Vr. 9 - 20u. Zat. 10 - 17u.	Ma.-Vr. 9 - 19u.	Ma.-Vr. 9 - 19u. Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

JO MEUWISSEN
 Alle verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
 met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)
016/201.301

BELEGDE BROODJES DEN BEYAERD

OPENINGUREN
 MAANDAG TOT VRIJDAG
 10.00 TOT 18.00
 DONDERDAG TOT 24.00
 ZAT., ZON- EN FEESTDAGEN
 GESLOTEN

*Belegde broodjes
 Fijne vloeisauzen en Kashi
 Light biering
 Gebakkele dranken.
 TEL & FAX: 016/29.88.84*

agenda & ad valvas

DOOR AERNOU & HERMAN

MAANDAG

20.00 u **FILM** Filmfun. 'The Canterbury Tales' van Paolo Pasolini., in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** New Harvest. 'Kids Return' van Kitano Takeshi., in Stuczaal, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

DINSDAG

20.00 u **KONSERT**, in Konzertzaal Lemmensinstituut, Herestraat 53, toeg. 200/250, org. Konzertvereniging Lemmensinstituut, tel.: 016/233967.
 20.00 u **FILM** Harvest Special. 'Class of 98' van St. Lukas., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** Filmfun. 'The Canterbury Tales' van Paolo Pasolini., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

WOENSDAG

13.00 u **KONSERT** UUR KULUUR. Ensemble Walter Boeykens brengt 'Märchenzählungen - Phantasiestücke' van R. Schumann en 'Kegelestadt trio' van W.A. Mozart., toeg. gratis, org. Kultuurkoördinatie KU Leuven, tel.: 016/324009.
 14.00 u **FILM** Lisa. Psychologisch drama van Jan Keymeulen uit 1996 met Veerle Dobbelaere, Antonie Kamerlink, Gene Bervoets en Joanna Geldof., in Vanderkelenstraat 30, toeg. 25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 20.00 u **KONSERT**, in Concertzaal Lemmensinstituut, Herestraat 53, toeg. 200/250, org. Konzertvereniging Lemmensinstituut, tel.: 016/233967.
 20.00 u **KONSERT** Prometheus Ensemble met 'J. Strauss... Einmaal Anders' Nieuwjaarskonsert., in PDS, toeg. 300/400/500, org. Prometheusensemble, tel.: 052/302223.
 20.00 u **KONSERT** Nieuwjaarskonsert door La Petite Bande o.l.v. Sigiswald Kuijken, Werk

van L. Boccherini, W.A. Mozart, F.J. Haydn en K. Ditters van Dittersdorf., in Schouwburg, Bondgenotenlaan 21, org. Leuvense Concertvereniging, tel.: 016/238427.
 20.00 u **FILM** Unroyal British. 'Life is Sweet' van Mike Leigh., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.00 u **FILM** Lisa. Psychologisch drama van Jan Keymeulen uit 1996 met Veerle Dobbelaere, Antonie Kamerlink, Gene Bervoets en Joanna Geldof., in Vanderkelenstraat 30, toeg. 25/50, org. Vlaams Filmmuseum en -archief.
 22.30 u **FILM** Unroyal British. 'Trainspotting' van Danny Boyle., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** Unroyal British. 'Life is Sweet' van Mike Leigh., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

DONDERDAG

20.00 u **KONSERT** Orgelfestival n.a.v. 120 jaar Lemmensinstituut, Luc Ponet - Peter Pieters & Kamerorkest Lemmensinstituut o.l.v. Wim De Moor aan het Marcusen- en Klais-orgel., in Concertzaal Lemmensinstituut, Herestraat 53, toeg. 200/250, org. Konzertvereniging Lemmensinstituut, tel.: 016/233967.
 20.00 u **FILM** Unroyal British. 'Trainspotting' van Danny Boyle., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

ZONDAG

11.00 u **BEURS**, in CC De Romaanse Poort, toeg. 200/250, org. View Expo.
 20.00 u **FILM** New Harvest. 'Female Perversions' van Susan Streifeld., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

MAANDAG

20.00 u **FILM** Filmfun. 'De Kleur van Granaatappels' van Sergej Paradjanov., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.
 20.30 u **TEATER**, toeg. 450/500, org. CC Leuven en Stuc.
 22.00 u **KONSERT** Jazz op Zondag., in Stucbar, org. Stuc.
 22.30 u **FILM** New Harvest. 'Female Perversions' van Sergej Paradjanov., in Stuc, toeg. 100/125/150/175, org. Stuc.

Medica

- 07/01 om 22.00 u: Rock & roll avond, in Docs Bar, toeg. gratis.
- 09/01 Pré-selektie songfestival, in Docs Bar, toeg. gratis.

VTK

- 05/01 Jeneveravond, in 't Elexr.
- 07/01 om 23.00 u: Lucky Hour, in 't Elexr.
- 10/01 om 22.00 u: Happy Hour, in 't Elexr.

25 januari

Rumba:

VETO FUIF

FIVAFOTEV

Wachtwoord:

dan baat het niet

Schaadt het niet

Wees koel, or we'll veto you

Wees koel, or we'll veto you

“Je kunt je natuurlijk afvragen of het die investering waard is geweest”

Nderhalve eeuw is er aan gewerkt door maar liefst vijf opeenvolgende generaties en in juni van dit jaar was het eindelijk klaar, het **Woordenboek der Nederlandsche Taal (WNT)**. Het is het grootste woordenboek ter wereld en is opgedeeld in veertig banden. En toch heeft men er nog geen genoeg van. Volgend jaar al komen drie aanvullingsbanden op de markt en het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) heeft nog meer in petto. Dirk Geeraerts — professor Algemene Taalkunde aan het Departement Linguïstiek van de Letterenfakulteit en hoofdredacteur van de Elektronische Grote Van Dale — is ook lid van het bestuur van het INL. Hij werkte na zijn studies acht jaar mee aan dit reuzenproject.

Veto: *Kommerciële woordenboeken richten zich op een breed publiek, het WNT doet dat niet. De vraag is dan of het WNT wel degelijk functioneel is, en of het niet een prestigeproject van een taalgemeenschap is?*

Dirk Geeraerts: «Ik denk dat het nuttig is een onderscheid te maken tussen de oorspronkelijke bedoelingen van het WNT en wat er uiteindelijk van geworden is. Aanvankelijk beoogde het WNT een, op dat moment hedendaags, woordenboek te zijn met weliswaar een historische terugblik. Maar uiteindelijk is de hedendaagse dimensie weggevalen en is het uitsluitend een historisch woordenboek geworden. Het belang van dat historisch woordenboek is drievoudig. Je hebt ten eerste het wetenschappelijke belang voor de taalkunde, met name in de etymologie en taalhistorische kwesties.

“In de voorbije edities van Van Dale kan je duidelijk zien dat men de invloed van het WNT aan het wegzuigen is omdat dat net voor een veroudering van het woordenboek zorgt.”

Dan heb je een praktisch ondersteunend belang voor iedereen die met oudere Nederlandse teksten te maken heeft: mensen die aan literatuurgeschiedenis doen, maar ook bijvoorbeeld juristen, wanneer zij met oudere teksten te maken hebben. Ten derde heeft het WNT altijd een *moederwoordenboek-functie* vervuld, met een vrij belangrijke, indirecte invloed op handwoordenboeken als Van Dale. Deze laatste functie heeft zowel voor- als nadelen. Voor de Tweede Wereldoorlog was dat zeker nuttig omdat de handwoordenboeken op dat moment naast het WNT weinig andere middelen hadden om op terug te vallen. Maar voor de eigentijdse lexicografie is het WNT te verouderd. Als je nu Van Dale zou baseren op het WNT, dan zit je fout.»

Veto: *Het WNT is dus wel functioneel, maar niet echt rendabel?*

Geeraerts: «Nee, je kunt je natuurlijk afvragen of het die investering waard is

geweest. Ik heb onlangs uitgerekend hoeveel manjaren in het hele project gekropen zijn. We weten natuurlijk wel dat het honderdvijftig jaar geduurd heeft voor het klaar was en dat er in totaal vijf generaties mensen aan gewerkt hebben, maar als je eens nagaat hoeveel jaren die mensen samen in dienst geweest zijn, dan is dat iets tussen de vijfhonderd en zeshonderd manjaren.»

Hiaat

Veto: *Nu het WNT volledig klaar is, blijkt dat er heel wat inkonsistenties inzitten. Een inkonsistentie heeft te maken met de grensverschuiving van de tijdsperiode die het WNT bestrijkt. Vormt dat geen belemmering voor wie het WNT wil raadplegen?*

Geeraerts: «Het WNT zou aanvankelijk de periode behandelen tussen 1637 en het jaar waarin het WNT voltooid zou zijn. In 1865 werd de begingrens verschoven van 1637 naar 1580, om enkele grote schrijvers als P.C. Hooft en Bredero te kunnen opnemen. Later heeft men deze begingrens nog eens verschoven, deze keer van 1580 naar 1500, omdat het Middelnederlandsch Woordenboek van Verwijs en Verdam die datum als begindatum hanteerde. Zo wilde men een hiaat van 1500 tot 1580 vermijden. De verschuiving van deze begingrens is relatief

woordstudies. Op het moment dat je over de woorden heen gaat kijken, en dat je woorden onderling gaat vergelijken, dan gaat de inkonsistentie een negatieve rol spelen, omdat je geen eenduidige afbakening hebt van de periode die de studie van ieder artikel bestrijkt.»

Veto: *Het WNT is nog maar pas voltooid en men is al bezig met een aanvullingsproject. Wat houdt dat precies in?*

Geeraerts: «Op het WNT dat nu voltooid is en dat de periode bestrijkt tussen 1500 en 1921 krijgt men volgend jaar al een drietal banden met aanvullingen. Zij behandelen hiaten zoals het ontbreken van ‘februari’. Naast dit onmiddellijke aanvullingsproject dat volgend jaar ten einde loopt, heb je een aanvullingsproject dat wat meer in de diepte probeert te werken. Dit heeft de naam *Het WNT-op-peil* en loopt over een periode van tien jaar. Hierbij beoogt men eerder een permanente kwaliteitsverbetering van het WNT en zal men op zoek gaan naar nog andere situaties en gebruikssituaties van een woord.»

Kollokatie

«Daarnaast heb je dan echt heel nieuwe projecten die los van het WNT staan. Tot deze categorie behoort ten eerste de

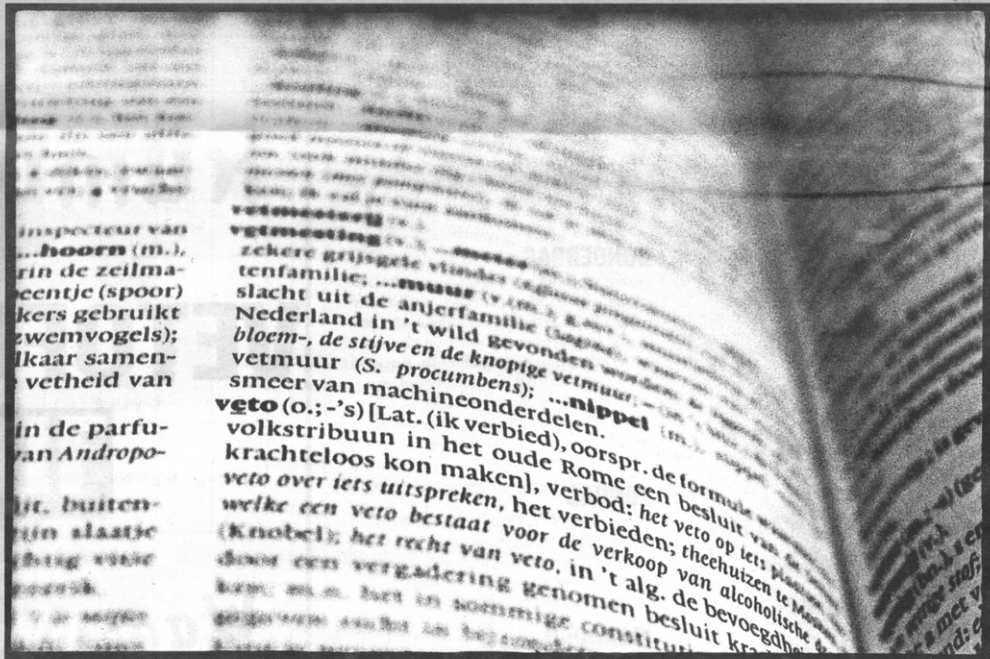
Veto: *In welke zin zou het eigentijdse woordenboek dan die moederwoordenboekfunctie opnieuw willen vervullen. Door toch wel weer historisch te werk te gaan?*

Geeraerts: «Nee. Wat men bijvoorbeeld zeker wil doen, is veel duidelijker korpusgebaseerd werken. Aan de Van Dale zie je hier en daar nog steeds de invloed van het WNT aan de verouderde situaties die zij opneemt. Wat je dus nodig hebt, is een hele modernisering van het woordenboek, en daarvoor heb je recent korpusmateriaal nodig.»

Modernisering

«Een ander punt, dat bijvoorbeeld in de Engelse lexicografie reeds sterk tot uiting komt, is de verschuiving naar een formele, syntactische beschrijving van woorden, zoals bijvoorbeeld een goede beschrijving van alle kollokatiepatronen waar een woord in terecht kan komen. Maar het probleem is dat ook de commerciële woordenboeken bezig zijn dit uit te werken. Het gevaar is dan dat men bij het INL alleen parallel zoets gaat doen en dat je dan parallel twee stromen krijgt die eigenlijk hetzelfde beogen. Overleg zal dus gewenst zijn.»

Veto: *U zei daarnet dat het eigentijds woorden-*

Ook dit woordenboek is schatplichtig aan het WNT, de moeder van alle woordenboeken. Even dik als cool.

(foto Ivan Put)

snel gebeurd, en heeft bijgevolg niet zo'n grote invloed gehad. De verschuiving die de eindgrens onderging daarentegen wel: aanvankelijk schoof de bovengrens mee met elk jaar waarin materiaal werd bewerkt. Zo put een WNT-aflevering uit 1972 uit situaties tot dat jaar. In 1972 ontstond dan de 1921-*cesuur*. Uitgaven die na 1972 verschenen, bevatten nog slechts situaties van voor 1921.»

«Dus als je het WNT gebruikt, moet je als gebruiker eigenlijk wel een vrij goede kennis hebben van hoe het WNT in elkaar zit: je moet er rekening mee houden dat bepaalde delen zich op een andere periode baseren dan andere delen. Het WNT is heel betrouwbaar als je het benadert als een heel grote verzameling van afzonderlijke

aanmaak van een Oud-Nederlands handwoordenboek en, ten tweede, het *Taalbankproject* waarbij men een korpus aanlegt dat in principe heel de geschiedenis van het Nederlands moet bestrijken en dat gebruikt kan worden bij de aanmaak van woordenboeken. Tenslotte heb je dan het heel belangrijk project dat zich toelegt op de aanmaak van wat voorlopig het ‘Woordenboek van het twintigste-eeuws en eigentijds (of eenentwintigste-eeuws) Nederlands’ heet. Het project heeft een looptijd van twintig jaar, zeg maar tot 2020. Het wordt dus geen historisch woordenboek, maar een hedendaags woordenboek dat in de eigentijdse spelling wordt uitgegeven. Men beoogt dat ook dit woordenboek de moederwoordenboekfunctie vervult.»

boek in een eigentijdse spelling zal uitgegeven worden. Hoe zit dat met de aanvullingsprojecten op het reeds voltooide WNT? Zal men daarbij de oude WNT-spelling, De Vries-Te Winkel, opnieuw gebruiken?

Geeraerts: «De aanvulling op het WNT 1500-1921, dat gebaseerd is op het reeds beschikbare materiaal en dat volgend jaar in drie banden verschijnt, blijft in de spelling De Vries-Te Winkel. Die langer lopende aanvulling, *Het WNT-op-peil* zal, vermoed ik meer als afzonderlijk project beschouwd worden en een eigentijdse spelling gebruiken. Als onderdeel van dat project zou het WNT zoals het er nu uitziet, misschien kunnen worden omgespeld in een moderne spelling.»

Deborah Bické